

SK SK

SK

SK SK

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 3.3.2010

KOM(2010) 2020 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE

EURÓPA 2020

Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu

SK 2 SK

Predslov

Rok 2010 musí byť novým začiatkom. Mojm želaním je, aby Európa vyšla z hospodárskej a finančnej krízy silnejšia.

Celosvetové dosahy finančnej krízy nám ukázali, že hospodárska realita

sa mení oveľa rýchlejšie ako realita politická. Musíme si uvedomiť, že

väčšia vzájomná hospodárska nezávislosť si vyžaduje odhodlanejšiu a súdržnejšiu reakciu aj na politickej úrovni.

Za posledné dva roky stratili zamestnanie milióny ľudí. Kríza so sebou

priniesla mieru zadlženia, s ktorou sa budeme vyrovnávať ešte mnoho

rokov, a naša sociálna súdržnosť čelí kvôli jej vplyvom novému tlaku.

Zároveň však upriamila našu pozornosť na niektoré základné skutočnosti, najmä pokiaľ ide o výzvy, ktorým čelí európske hospodárstvo. Svetové hospodárstvo sa však zatiaľ neustále rozvíja. Reakcia Európy bude mať preto pre našu budúcnosť zásadný význam.

Kríza je pre nás akýmsi budíčkom, momentom, keď si uvedomujeme, že

ak by sme veci nechali plynúť tak ako obyčajne, postupne by nás to doviedlo k úpadku a dostali by sme sa v novom usporiadaní sveta

na druhú koľaj. Pre Európu je tento moment hodinou pravdy. Je čas, aby

sme ukázali našu odvahu a ambície.

Našou krátkodobou prioritou je úspešne sa vymaniť z krízy. Čaká nás

ešte veľa prekážok, ale my ich prekonáme. Významný pokrok sa dosiahol v rokovaníach s problémovými bankami, v náprave situácie na

finančných trhoch a v uvedomovaní si potreby pevnej politickej koordinácie eurozóny.

Aby sme dosiahli udržateľnú budúcnosť, musíme sa už teraz pozerať ďalej, za krátkodobý horizont. Európa musí opäť nabrať ten správny kurz, a potom ho úspešne udržiavať. Toto je cieľ Európy 2020. Ide predovšetkým o viac pracovných miest a vyššiu životnú úroveň.

Táto

stratégia je dôkazom toho, že v Európe je možné dosiahnuť inteligentný

a udržateľný rast, ktorý je dostupný pre všetkých, že je možné nájsť cestu k vytváraniu nových pracovných miest a že Európa vie ukázať našej spoločnosti správny smer.

Najvyšší európski predstavitelia sa zhodujú v tom, aké poučenia si je

potrebné z tejto krízy vziať. Takisto sa zhodujeme v tom, že je potrebné

bezodkladne reagovať na výzvy, ktoré na nás čakajú. Teraz musíme už

len spoločne priložiť ruku k dielu. Európa má mnoho silných stránok. Máme talentovanú pracovnú silu a silnú technologickú a priemyselnú

základňu. Máme vnútorný trh a jednotnú menu, ktoré nám pomohli

SK 3 SK

prekonať to najhoršie. Máme v praxi odskúšané sociálne trhové hospodárstvo. Musíme veriť v naše schopnosti, stanoviť si ambiciózne

program, a potom spojiť naše sily, aby sme ho dokázali uskutočniť. Komisia navrhuje stanoviť na rok 2020 pre EÚ päť merateľných cieľov,

ktorými sa bude celý proces riadiť a ktoré sa neskôr stanú vnútroštátnymi

cieľmi, a to v týchto oblastiach: podpora zamestnanosti, výskum a inovácie, zmena klímy a energie, podpora vzdelávania a boj proti chudobe. Tieto ciele nám ukazujú smer, ktorým sa máme vybrať.

Náš

úspech bude závisieť od ich naplnenia.

Sú ambiciózne, ale určite nie nedosiahnuteľné. Opierajú sa o konkrétne

návrhy, ktorých cieľom je zabezpečiť ich dosiahnutie. Hlavné iniciatívy,

ktoré sú stanovené v tomto dokumente, sú dôkazom toho, že EÚ je schopná prijať rozhodné kroky. Na formovanie nového systému riadenia

hospodárstva máme silné nástroje, ktoré navyše podporuje

vnútorný trh,
naš rozpočet, naša obchodná a zahraničná hospodárska politika,
ako aj
záväzné pravidlá v rámci hospodárskej a menovej únie a jej
podpora.
Podmienkou úspechu je, aby najvyšší európski predstavitelia a
inštitúcie
prebrali za stratégiu skutočnú zodpovednosť. Naša nová agenda si
vyžaduje, aby Európa postupovala koordinovane a aby
spolupracovala
so sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou. Ak budeme
jednotní, budeme schopní s krízou bojovať a vyjsť z nej silnejší.
Máme
nové nástroje a nové ambície. Musíme už len začať konať.
José Manuel BARROSO

SK 4 SK

OBSAH

Zhrnutie	5
1. Obdobie zmien	7
2. Inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast	10
3. Chýbajúce spojovacie články a prekážky	21
4. Prekonanie krízy: prvé kroky smerom k roku 2020.....	25
5. Dosahovanie výsledkov: posilnenie riadiaceho rámca	28
6. Rozhodnutia Európskej rady.....	31
Prílohy	35

SK 5 SK

STRATÉGIA EURÓPA 2020

ZHRNUTIE

Európa čelí obdobiu zmien. Kríza vymazala roky hospodárskeho a sociálneho pokroku a odhalila štrukturálne nedostatky európskeho hospodárstva. Svet sa zároveň rýchlo mení a dlhodobé výzvy, ako sú globalizácia, tlak na zdroje a starnutie obyvateľstva, sa stávajú čoraz naliehavejšími. EÚ musí bezodkladne začať konať. Európa môže uspieť, ak bude konať spoločne, ako Únia. Potrebujeme stratégiu, ktorá prispeje k tomu, aby sme z krízy vyšli posilnení. Stratégiu, ktorá nám pomôže vytvoriť z EÚ

inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo, ktoré nám zabezpečí vysokú mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu

európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí.

Základom stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii.

- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje.

- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré

zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

EÚ si musí stanoviť, aký pokrok chce dosiahnuť do roku 2020. Na tento účel navrhuje

Komisia tieto hlavné ciele EÚ:

- miera zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov by mala dosiahnuť 75 %,

- úroveň investícií do výskumu a vývoja by mala dosiahnuť 3 % HDP EÚ,

- je potrebné dosiahnuť ciele „20/20/20“ v oblasti klímy/energie (vrátane zvýšenia záväzku,

pokiaľ ide o zníženie emisií na 30 %, ak budú vhodné podmienky),

- podiel ľudí, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku, by sa mal znížiť pod 10 %

a minimálne 40 % mladých ľudí by malo mať vysokoškolské vzdelanie,

- o 20 miliónov menej ľudí by malo byť ohrozených chudobou.

Tieto ciele sa vzájomne dopĺňajú a sú nevyhnutné na dosiahnutie celkového úspechu. Komisia

navrhuje, aby členské štáty pretransformovali ciele EÚ na vnútroštátne ciele a postupy, a aby

každý členský štát prispôsobil stratégiu Európa 2020 svojim podmienkam.

Tieto ciele sú kľúčovými na dosiahnutie troch priorít – zabezpečenie inteligentného,

udržateľného a inkluzívneho rastu – ale tento zoznam nie je vyčerpávajúci.

Bude potrebné

prijať množstvo rôznych opatrení na vnútroštátnej úrovni, na úrovni EÚ a medzinárodnej

úrovni, ktoré prispievajú k splneniu týchto cieľov. Komisia navrhuje sedem hlavných iniciatív,

ktoré budú podporovať pokrok v každej prioritnej oblasti:

- „Inovácia v Únii“ na zlepšenie rámcových podmienok a prístupu k financovaniu výskumu

a inovácií s cieľom zabezpečiť, aby inovatívne myšlienky viedli k vytvoreniu produktov

a služieb, ktoré zabezpečia rast a pracovné miesta.

- „Mládež v pohybe“ na zlepšenie výsledkov systémov vzdelávania a uľahčenie vstupu

mladých ľudí na trh práce.

SK 6 SK

- „Digitálny program pre Európu“ na urýchlenie zavedenia vysokorýchlostného internetu

a čerpanie výhod, ktoré prináša jednotný digitálny trh pre domácnosti a podniky.

- „Európa efektívne využívajúca zdroje“ na podporu oddelenia hospodárskeho rastu od

využívania zdrojov, podpora prechodu smerom k nízkouhlíkovému hospodárstvu, zvýšenie

využívania energie z obnoviteľných zdrojov, modernizáciu nášho odvetvia dopravy

a podporu energetickej účinnosti.

- „Priemyselná politika vo veku globalizácie“ na zlepšenie podnikateľského prostredia,

najmä pre malé a stredné podniky, a na podporu rozvoja pevnej a udržateľnej priemyselnej

základne, ktorá bude konkurencieschopná vo svetovom rozsahu.

- „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ na modernizovanie trhov práce

a posilnenie postavenia ľudí podporovaním rozvíjania ich zručností počas celého ich života

s cieľom zvyšovať účasť na trhu práce a lepšie zosúladiť ponuku na trhu práce s dopytom,

vrátane pracovnej mobility.

- „Európska platforma na boj proti chudobe“ na zabezpečenie sociálnej a územnej

súdržnosti, aby všetci mohli využívať výhody plynúce z rastu a zamestnanosti a aby ľudia

žijúci v chudobe a sociálnom vylúčení mali možnosť žiť dôstojný život a aktívne sa

podieľať na živote spoločnosti.

Týchto sedem hlavných iniciatív predstavuje záväzok pre EÚ aj členské štáty.

Riešenie

prekážok a dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 predpokladá maximálne využitie

nástrojov na úrovni EÚ, najmä jednotného trhu, finančných opatrení a nástrojov vonkajšej

politiky. Okamžitou prioritou Komisie bude podniknúť kroky na stanovenie spoľahlivej

stratégie na prekonanie krízy, realizovať reformu finančného systému, zabezpečiť rozpočtovú

konsolidáciu pre dlhodobý rast a posilniť koordináciu v rámci hospodárskej a menovej únie.

Na dosiahnutie výsledkov je potrebné posilniť hospodárske riadenie. Oporou stratégie Európa

2020 budú dva piliere: uvedený tematický prístup, spájajúci priority a hlavné ciele,

a predkladanie správ o členských štátoch, ktoré členským štátom pomôžu pri vytváraní ich

stratégií na návrat k udržateľnému rastu a udržateľným verejným financiám.

Na úrovni EÚ

budú prijaté integrované usmernenia zahŕňajúce priority a ciele EÚ. Členským štátom budú

určené odporúčania zohľadňujúce ich konkrétnu situáciu. V prípade neprimeranej reakcie

môžu byť vydané napomenutia na úrovni politík. Predkladanie správ v rámci stratégie Európa 2020 a hodnotenie paktu o stabilite a raste sa uskutoční súčasne, hoci nástroje zostanú oddelené a integrita paktu neporušená. Európska rada bude mať plnú zodpovednosť a bude ústredným bodom novej stratégie. Komisia bude monitorovať pokrok pri dosahovaní cieľov, bude uľahčovať zdieľanie politík a zabezpečiť potrebné návrhy na riadenie opatrení a dosahovanie výsledkov v rámci hlavných iniciatív EÚ. Európsky parlament bude hybnou silou pri mobilizovaní občanov a bude spoluzákonodarcom v oblasti kľúčových iniciatív. Tento spoločný prístup by sa mal vzťahovať aj na výbory EÚ, národné parlamenty, vnútroštátne, miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, zainteresované strany a občiansku spoločnosť, aby každý prispel k dosiahnutiu spoločnej vízie. Komisia navrhuje, aby Európska rada v marci odsúhlasila celkový prístup v rámci stratégie a hlavné ciele EÚ a v júni odsúhlasila podrobné parametre stratégie, vrátane integrovaných usmernení a vnútroštátnych cieľov. Komisia zároveň očakáva stanovisko a podporu Európskeho parlamentu, aby bola stratégia Európa 2020 korunovaná úspechom.

SK 7 SK

1. OBDOBIE ZMIEN

Kríza vymazala doterajší pokrok

Naša generácia ešte nezažila hospodársku krízu v takej miere, ako v súčasnosti. Stabilný

hospodársky rast a vytváranie pracovných príležitostí, ktorého sme boli svedkami počas uplynulého

desaťročia, je minulosťou. V roku 2009 zaznamenalo naše HDP pokles o 4 %, naša priemyselná

výroba sa prepadla na úroveň roku 1990 a 23 miliónov ľudí, t. j. 10 % nášho aktívneho

obyvateľstva, je v súčasnosti nezamestnaných. Kríza šokovala milióny občanov a odhalila niektoré

zo základných nedostatkov nášho hospodárstva.

Kríza zároveň skomplikovala snahu o dosiahnutie hospodárskeho rastu v budúcnosti. Nestabilný

stav nášho finančného systému bráni oživeniu hospodárstva, pretože podniky a domácnosti majú

ťažkosti s požíčianím, utrácaním a investovaním. Naše verejné financie boli vážne zasiahnuté,

deficity dosahujú v priemere 7 % HDP a úroveň dlhov presahuje 80 % HDP. Dva roky krízy

vymazali dvadsať rokov fiškálnej konsolidácie. Náš potenciál rastu sa počas

krízy znížil o polovicu.

Hrozí, že mnohé investičné plány, schopnosti a myšlienky budú premárnené kvôli prevládajúcim

neistotám, spomalenému dopytu a nedostatku finančných prostriedkov.

Štrukturálne nedostatky Európy boli odhalené

Najaktuálnejšou výzvou je vymaniť sa z krízy, ale najväčšou výzvou je potlačiť reflexívnu snahu

obnoviť situáciu, ktorá existovala pred krízou. Aj v období pred krízou mnohé oblasti v Európe

zaostávali vo vývoji v porovnaní so zvyškom sveta:

- Priemerná úroveň rastu v Európe bola štrukturálne nižšia ako úroveň rastu našich hlavných

hospodárskych partnerov, a to najmä kvôli priepasti v produktivite, ktorá sa v uplynulom

desaťročí ešte prehĺbila. Dôvodom sú rozdielne štruktúry podnikov v kombinácii s nižšími

úrovňami investícií do výskumu, vývoja a inovácií, nedostatočné využívanie informačných

a komunikačných technológií, nechť prispôbiť sa inováciám v niektorých častiach našej

spoločnosti, prekážky vstupu na trh a menej dynamické podnikateľské prostredie.

- Napriek pokroku sú miery zamestnanosti v Európe, dosahujúce v priemere 69% v prípade

ľudí vo veku 20-64 rokov, výrazne nižšie ako v iných častiach sveta. V porovnaní so 76%

mužov pracuje iba 63% žien. Zamestnaných je len 46 % starších pracovníkov (vo veku 55

až 64 rokov) v porovnaní so 62 % v USA a Japonsku. Okrem toho majú Európania

v priemere o 10 % menej odpracovaných hodín ako zamestnanci v USA alebo v Japonsku.

- Starnutie obyvateľstva naberá na obrátkach. S postupným odchodom generácie narodenej

v období zvýšenej pôrodnosti („baby-boom“) začne od roku 2013/2014 podiel pracujúceho

obyvateľstva v EÚ klesať. Počet obyvateľov vo veku nad 60 rokov rastie v súčasnosti

dvakrát rýchlejšie ako v období pred rokom 2007 – približne o dva milióny ročne v porovnaní s jedným miliónom v minulosti. Kombinácia menšieho podielu

pracujúceho obyvateľstva a vyššieho podielu ľudí v dôchodkovom veku bude predstavovať ďalšie

zaťaženie našich systémov sociálneho zabezpečenia.

Intenzita globálnych výziev narastá

Zatiaľ čo Európa potrebuje vyriešiť svoje štrukturálne nedostatky, globálny vývoj napreduje veľkou

rýchlosťou a na konci nadchádzajúceho desaťročia bude svet veľmi odlišný:

SK & SK

- Naše hospodárstva sú stále viac vzájomne prepojené. Európa bude aj naďalej profitovať

z toho, že je jedným z najviac otvorených hospodárstiev sveta, ale konkurencia v rozvinutých a rozvíjajúcich sa krajinách stále rastie. Krajiny ako Čína alebo India výrazne investujú do výskumu a technológií s cieľom posunúť svoj priemysel v hodnotovom rebríčku vyššie a „vyšvihnúť sa“ na úroveň globálnych ekonomík.

Toto zvyšuje tlak na niektoré odvetvia nášho hospodárstva snažiace sa udržať si konkurencieschopnosť, ale každá hrozba prináša zároveň nové možnosti. S rozvojom týchto krajín sa zároveň otvoria nové trhy pre mnohé európske spoločnosti.

- Je stále potrebné vyriešiť problém v oblasti svetových financií. Jednoduchá dostupnosť úverov, krátkodobé zmýšľanie a prílišné riskovanie na finančných trhoch po celom svete malo za následok špekulatívne správanie, ktoré viedlo k nepodloženému rastu a veľkej nevyváženosti. Európa hľadá globálne riešenia na vytvorenie účinného a udržateľného finančného systému.

- Výzvy v oblasti klímy a zdrojov si vyžadujú radikálne kroky. V dôsledku závislosti na fosílnych palivách, ako je napríklad ropa, a neefektívneho využívania surovín sú naši spotrebiteľia a podniky vystavené škodlivým a nákladným cenovým šokom, ktoré ohrozujú našu hospodársku bezpečnosť a prispievajú k zmene klímy. Nárast svetovej populácie zo 6 na 9 miliárd zintenzívni svetový boj o prírodné zdroje a zaťažujú životné prostredie. EÚ musí pri uplatňovaní našej dohodnutej stratégie v oblasti zmeny klímy a energetiky na území Únie aj naďalej poskytovať intenzívnu pomoc v ostatných častiach sveta v snahe nájsť globálne riešenia problémov súvisiacich so zmenou klímy.

Európa musí konať, aby predišla úpadku

Zo súčasnej krízy plynú viaceré ponaučenia:

- Hospodárstva 27 členských štátov EÚ sú vo veľkej miere vzájomne prepojené: kríza zdôraznila úzke prepojenia a externé vplyvy pôsobiace na naše národné hospodárstva, najmä v eurozóne. Nedávne udalosti dokazujú, že reformy alebo ich nedostatok v jednej krajine ovplyvnia hospodárske výsledky vo všetkých ostatných krajinách; okrem toho, kríza a rozsiahle obmedzenia v oblasti verejných výdavkov viedli k tomu, že pre niektoré členské štáty je zložitejšie zabezpečiť dostatočné financovanie základnej infraštruktúry, ktorá je potrebná v oblastiach ako doprava a energia nielen na rozvoj ich vlastných hospodárstiev, ale aj na dosiahnutie ich plnej účasti na vnútornom trhu.

- Spolupráca v rámci EÚ funguje: reakcia na krízu je dôkazom, že ak budeme

spolupracovať, dosiahneme oveľa viac. Dôkazom bolo prijatie spoločných opatrení na stabilizáciu systému bankovníctva, ako aj prijatie európskeho plánu na oživenie hospodárstva. V globálnom svete nie je žiadna krajina schopná riešiť problémy bez spolupráce,
- EÚ predstavuje na svetovej scéne pridanú hodnotu. EÚ dokáže ovplyvniť globálne politické rozhodnutia, iba ak budú jej členské štáty konať spoločne. Presvedčivejšie zastupovanie Únie navonok musí ísť ruka v ruke s intenzívnejšou vnútornou koordináciou. Kríza nebola len jednorazovým javom, po uplynutí ktorého sa vrátíme do zabehnutého systému. Výzvy, ktorým Únia čelí, sú rozsiahlejšie ako výzvy pred hospodárskym poklesom, pričom náš priestor na manévrovanie je obmedzený. A navyše, zvyšok sveta nespí. Silnejšie postavenie G20 preukázalo rastúcu hospodársku a politickú moc rozvíjajúcich sa krajín.

SK 9 SK

Európa stojí pred jasnou, hoci náročnou voľbou. Buď budeme spoločne čeliť bezprostrednej výzve, pokiaľ ide o obnovu hospodárstva, ako aj dlhodobým výzvam – globalizácii, tlaku v oblasti zdrojov, starnutiu obyvateľstva – s cieľom vykompenzovať nedávne straty, opätovne získať konkurencieschopnosť, zlepšiť produktivitu a vykročiť vpred na ceste za prosperitou („udržateľné oživenie“). Alebo budeme pokračovať v pomalom tempe presadzovania prevažne nekoordinovaných reforiem, pričom riskujeme trvalý pokles prosperity, stagnujúcu mieru rastu („pomalé oživenie“), ktoré pravdepodobne povedie k vysokým mieram nezamestnanosti, sociálnym ťažkostiam a relatívnemu úpadku na svetovej scéne („stratené desaťročie“).

Tri scenáre vývoja Európy do roku 2020

Scenár 1: Udržateľné oživenie

Európa je schopná dosiahnuť úplný návrat ku krivke hospodárskeho rastu a zvýšiť svoj potenciál ďalšieho rastu

Scenár 2: Pomalé oživenie

Európa utrpí trvalú stratu blahobytu a opätovný hospodársky rast bude stáť na narušenom základe

Scenár 3: Stratené desaťročie

Európa utrpí trvalú
stratu blahobytu
a potenciálu budúceho
rastu

Európa má nádej

Európa má mnohé silné stránky, medzi ktoré patria napríklad schopnosti a kreativita Európanov, pevná priemyselná základňa, životaschopné odvetvie služieb, prosperujúce a vysokokvalitné poľnohospodárstvo, silná námorná tradícia, náš jednotný trh a spoločná mena, naša pozícia najväčšieho svetového obchodného zoskupenia a hlavného cieľa priamych zahraničných investícií.

Môžeme sa však spoliehať aj na naše hodnoty, demokratické inštitúcie, našu snahu o hospodársku, sociálnu a teritoriálnu súdržnosť a solidaritu, rešpektovanie životného prostredia, kultúrnu rozmanitosť a rešpektovanie rovnosti pohlaví. Mnohé členské štáty EÚ patria medzi

Krivka hospodárskeho rastu
pred krízou
Úroveň produkcie
roky

SK 10 SK

najinovatívnejšie a najrozvinutejšie svetové hospodárstva. Avšak, najväčšiu šancu dosahovať úspechy bude mať Európa vtedy, keď bude vystupovať jednotne – ako Únia. EÚ a jej členské štáty sa v minulosti dokázali vyrovnáť so závažnými problémami.

V deväťdesiatych rokoch Európa vytvorila najväčší jednotný trh na svete, súčasťou ktorého je spoločná mena. O pár rokov neskôr sa k Únii pripojili nové členské štáty a rozdelená Európa sa stala minulosťou. Ďalšie štáty sa snažia získať členstvo alebo dosiahnuť užšie vzťahy s Úniou.

V priebehu posledných dvoch rokov umožnili spoločné opatrenia prijaté v čase vrcholenia krízy prostredníctvom európskeho plánu na oživenie hospodárstva predísť zrúteniu hospodárskeho systému a naše systémy sociálneho zabezpečenia pomohli ochrániť ľudí pred ešte väčšími ťažkosťami.

Európa dokázala, že je schopná konať v časoch krízy a prispôbiť svoje hospodárstvo a spoločnosti členských štátov. Európania teraz opäť čelia obdobiu zmien s cieľom vyrovnáť sa s dôsledkami krízy, štrukturálnymi nedostatkami Európy a intenzívnejšími globálnymi výzvami.

V rámci tejto snahy musí byť naše obdobie prekonávania krízy zároveň obdobím zrodu nového hospodárstva. Musíme prijať opatrenia, aby sme pre našu súčasnú generáciu ako aj pre budúce

generácie naďalej udržali vysokú kvalitu zdravého života, ktorého základom sú jedinečné sociálne modely Európy. Potrebujeme stratégiu, pomocou ktorej vytvoríme z EÚ inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo, ktoré nám zabezpečí vysokú mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti. Touto stratégiou je stratégia Európa 2020. Tento program sa týka všetkých členských štátov, zohľadňuje ich rôzne potreby, rôzne východiskové pozície a vnútroštátne špecifiká a podporuje rast pre všetkých.

2. INTELIGENTNÝ, UDRŽATEĽNÝ A INKLUZÍVNY RAST

Ako má vyzerať Európa v roku 2020?

Základ stratégie Európa 2020 by mali tvoriť tri priority¹:

- Inteligentný rast - vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii.

- Udržateľný rast - podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje.

- Inkluzívny rast - podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré prispieva k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Tieto tri priority sa navzájom dopĺňajú. Sú obrazom sociálneho trhového hospodárstva Európy v 21. storočí.

Existuje všeobecný konsenzus, že EÚ by sa mala spoločne zhodnúť na obmedzenom počte hlavných cieľov pre rok 2020, ktoré by viedli naše snahy a pokrok. Tieto ciele by mali vystihovať podstatu, ktorou je inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Musia byť merateľné, zohľadňovať rôzne východiskové pozície členských štátov a musia byť založené na spoľahlivých údajoch na

¹ Tieto témy vzbudili pozitívny ohlas verejnosti v rámci verejných konzultácií, ktoré vykonala Komisia.

Podrobné názory vyjadrené počas konzultácií sú k dispozícii na:

http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

SK 11 SK

účely porovnania. Vychádzajúc z uvedeného boli vybrané tieto ciele, splnenie ktorých je

nevyhnutné pre úspešné dosiahnutie našej stratégie do roku 2020:

- Miera zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov by sa mala zvýšiť zo súčasných

69 % na minimálne 75 %, vrátane väčšieho zapojenia žien, starších pracovníkov a lepšieho

začlenenia migrantov medzi pracovnú silu,

- Súčasným cieľom EÚ je investovať 3 % HDP do výskumu a vývoja. Tento cieľ úspešne

upriamil pozornosť na potrebu zvýšiť investície do výskumu a vývoja zo strany verejného

a súkromného sektora, ale zameriava sa viac na vstupy ako na výsledky. Je zrejmá potreba

zlepšiť podmienky súkromného výskumu a vývoja v EÚ a toto je cieľom viacerých opatrení navrhovaných v tejto stratégii. Je jasné, že ak budeme v oblasti výskumu, vývoja a inovácií spolupracovať, získame viac finančných prostriedkov na výdavky, ktoré budú relevantnejšie pre podnikateľské činnosti a hybné sily v oblasti produktivity. Komisia

navrhuje dodržať cieľ a investovať 3 % a zároveň pracuje na vytvorení ukazovateľa, ktorý by odrážal intenzitu výskumu, vývoja a inovácií.

- Znížiť emisie skleníkových plynov najmenej o 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990

alebo o 30 % za priaznivých podmienok², zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na

konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť minimálne o 20 %,

- Cieľ v oblasti vzdelania, ktorého zámerom je znížiť mieru predčasného ukončenia školskej

dochádzky zo súčasných 15 % na 10 %, a zároveň zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30-

34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie, z 31 % na minimálne 40 %

v roku 2020,

- Podiel Európanov žijúcich pod hranicou chudoby jednotlivých krajín by sa mal znížiť

o 25%, čo by znamenalo, že viac ako 20 miliónov ľudí by sa dostalo nad hranicu chudoby³.

Tieto ciele sú vzájomne prepojené. Napríklad, vyššia úroveň vzdelávania prispeje k vyššej

zamestnateľnosti a pokrok pri zvyšovaní miery zamestnanosti pomôže pri znižovaní chudoby.

Vyššia kapacita v oblasti výskumu, vývoja a inovácií v rámci všetkých odvetví hospodárstva

v spojení s efektívnejším využívaním zdrojov zlepši konkurencieschopnosť a podporí vytváranie

pracovných miest. Investovanie do čistejších nízkouhlíkových technológií pomôže nášmu

životnému prostrediu, prispeje v boji proti zmene klímy a vytvorí nové možnosti v oblasti

podnikania a zamestnanosti. Na dosiahnutie týchto cieľov by sme mali mobilizovať našu kolektívnu

pozornosť. Na zmenu postoja a zmenu postupov v rámci EÚ bude potrebné pevné politické vedenie,

odhodlanie a účinný mechanizmus na zabezpečenie výsledkov zhrnutých v týchto cieľoch.

Tieto ciele sú reprezentatívne, ale ich zoznam nie je vyčerpávajúci. Poskytujú celkový prehľad

o tom, kde by sa podľa Komisie mala EÚ v roku 2020 nachádzať z hľadiska kľúčových

ukazovateľov. Nepredstavujú univerzálnu stratégiu. Každý členský štát je iný a EÚ s 27 členskými

² Európska rada v dňoch 10.-11. december 2009 dospela k záveru, že v rámci globálnej a komplexnej dohody týkajúcej sa obdobia po roku 2012 EÚ znovu zopakuje svoju podmienenú ponuku dosiahnuť do roku 2020

zníženie emisií o 30 % v porovnaní s hodnotami v roku 1990 pod podmienkou, že ostatné rozvinuté krajiny sa zaviazú k porovnateľnému zníženiu emisií a že rozvojové krajiny prispedia primerane k ich záväzkom a príslušným možnostiam.

³ Vnútroštátna hranica chudoby je stanovená ako 60 % národného mediánu ekvivalentného disponibilného príjmu v členskom štáte.

SK 12 SK

štátmi je rozmanitejšia ako pred desiatimi rokmi. Komisia zastáva názor, že aj napriek rozdielom

v úrovni rozvoja a životných podmienok sú navrhované ciele relevantné pre všetky členské štáty,

staré aj nové. Investície do výskumu, vývoja a inovácií, do vzdelania a technológií efektívne

využívajúcich zdroje budú prínosom pre tradičné odvetvia, vidiecke oblasti ako aj

vysokokvalifikované odvetvia služieb. Posilnia hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Komisia navrhuje, aby členské štáty pretransformovali ciele EÚ na vnútroštátne ciele a postupy,

a aby každý členský štát prispôsobil stratégiu Európa 2020 svojim podmienkam, zohľadňujúc

aktuálnu situáciu v každom členskom štáte a úroveň, ktorú je schopný dosiahnuť v rámci širšej

snahy EÚ zameranej na dosiahnutie týchto cieľov. Okrem snáh členských štátov navrhne Komisia

ambiciózny súbor opatrení na úrovni EÚ s cieľom nasmerovať EÚ na novú udržateľnú cestu

prosperity. Snahy na úrovni EÚ a na úrovni členských štátov by sa mali vzájomne dopĺňať.

Inteligentný rast – hospodárstvo založené na znalostiach a inovácii

Inteligentný rast zahŕňa posilnenie znalostí a inovácie, ktoré sú hybnou silou nášho budúceho rastu.

Vyžaduje si to zlepšenie kvality nášho vzdelávania, posilnenie nášho výskumu s cieľom zlepšiť

výsledky, podporovanie šírenia inovácií a znalostí v Únii, využívanie informačných

a komunikačných technológií v plnej miere a zabezpečenie, aby bolo možné pretransformovať

inovatívne myšlienky do nových produktov a služieb, ktoré budú viesť k rastu, vytvoreniu

kvalitných pracovných miest a riešeniu sociálnych výziev v Európe a vo svete. Na dosiahnutie

týchto cieľov je však nevyhnutné spoločné úsilie aj v oblasti podnikania a financovania, ako aj

sústredenie sa na potreby užívateľov a trhových príležitostí.

Európa musí konať v týchto oblastiach:

- Inovácia: investície do výskumu a vývoja v Európe nedosahujú ani 2 % v

porovnaní
s 2,6 % v USA a 3,4 % v Japonsku, pričom dôvodom je najmä nižšia úroveň
súkromných
investícií. Dôležitá nie je iba absolútna výška finančných prostriedkov
investovaných do
výskumu a vývoja, Európa sa musí sústrediť na vplyv a skladbu výdavkov na
výskum
a zlepšiť podmienky pre výskum a vývoj v súkromnom sektore v EÚ. Náš nižší
podiel
podnikov v oblasti špičkových technológií vysvetľuje polovicu nášho rozdielu s
porovnaní
s USA.
- Vzdelávanie, odborná príprava a celoživotné vzdelávanie: Štvrtina všetkých
žiakov
dosahuje slabé výsledky v čítaní, jeden zo siedmich mladých ľudí predčasne
ukončí
školskú dochádzku či odbornú prípravu. Približne 50 % dosiahne strednú úroveň
kvalifikácie, ktorá sa však často nezhoduje s dopytom na trhu práce. Menej ako
jeden
človek z troch vo veku 25-34 rokov má vysokoškolské vzdelanie, v porovnaní s
40 %
v USA a viac ako 50 % v Japonsku. Podľa Šanghajského indexu sa iba dve
európske
univerzity dostali medzi dvadsať najlepších svetových univerzít.
- Digitálna spoločnosť: Svetový dopyt v oblasti informačných a komunikačných
technológií
tvorí trh s hodnotou 2 miliárd EUR, ale iba štvrtina tejto hodnoty pripadá na
európske
podniky. Európa zaostáva aj v oblasti vysokorýchlostného pripojenia na
internet, čo
negatívne vplýva na jej schopnosť inovovať, a to najmä vo vidieckych
oblastiach, ako aj na
šírenie znalostí a distribúciu tovarov a služieb on-line.
Opatrenia v tejto oblasti uvoľnia inovatívny potenciál Európy, zlepšia výsledky v
oblasti
vzdelávania ako aj kvalitu a výsledky vzdelávacích inštitúcií a umožnia
využívanie hospodárskych
a spoločenských výhod digitálnej spoločnosti. Tieto politiky je potrebné
presadzovať na regionálnej
a vnútroštátnej úrovni ako aj na úrovni EÚ.

SK 13 SK

Hlavná iniciatíva: „Inovácia v Únii“

Cieľom tejto iniciatívy je opätovne upriamiť pozornosť politik v oblasti výskumu, vývoja a
inovácií na výzvy,
ktorým čelí naša spoločnosť, ako sú zmena klímy, efektívnosť využívania energie a zdrojov,
zdravotná starostlivosť
a demografické zmeny. Je potrebné posilniť každý stupeň inovačného reťazca od
základného výskumu až po
komercializáciu.

Na úrovni EÚ sa bude Komisia usilovať o:

- dokončenie Európskeho výskumného priestoru, rozvoj programu strategického výskumu
zameraného na

riešenie veľkých výziev, akými sú energetická bezpečnosť, doprava, zmena klímy a efektívne využívanie zdrojov, zdravotníctvo a starnutie obyvateľstva, ekologické výrobné postupy a správa pôdy a intenzívnejšia spolupráca v oblasti spoločných programov medzi členskými štátmi a regiónmi,

- zlepšenie rámcových podmienok pre podniky v oblasti inovácií (t. j. vytvorenie jednotného patentu EÚ a osobitného patentového súdu, modernizovanie rámca pre autorské práva a ochranné známky, zlepšenie prístupu malých a stredných podnikov k ochrane duševného vlastníctva, urýchlenie vytvorenia interoperabilných noriem, zlepšenie prístupu ku kapitálu a plné využitie politík v oblasti dopytu, napr. prostredníctvom verejného obstarávania a inteligentnej regulácie),
- vytvorenie „európskych partnerstiev v oblasti inovácie“ na úrovni EÚ a vnútroštátnych úrovniach s cieľom urýchliť rozvoj a využívanie technológií, ktoré sú potrebné na zvládnutie rozpoznaných výziev. Prvé partnerstvá sa zamerajú na: „rozvoj bio-hospodárstva do roku 2020“, „kľúčové technológie umožňujúce formovať priemyselnú budúcnosť Európy“ a „technológie umožňujúce starším ľuďom nezávislý život a aktívnu účasť na živote spoločnosti“,
- posilnenie a rozvoj nástrojov EÚ na podporu inovácie (napr. štrukturálnych fondov, fondov na rozvoj vidieka, rámcových programov v oblasti výskumu a vývoja, rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie, Európskeho strategického plánu pre energetické technológie), a to aj prostredníctvom užšej spolupráce s Európskou investičnou bankou a zjednodušením administratívnych postupov s cieľom uľahčiť najmä malým a stredným podnikom prístup k financovaniu a priniesť inovatívne mechanizmy spojené s trhom s uhlíkom, predovšetkým pre rýchlo sa vyvíjajúce odvetvia,
- podporovanie znalostných partnerstiev a posilňovanie prepojenia medzi vzdelávaním, podnikaním, výskumom a inováciou aj prostredníctvom Európskeho inovačného a technologického inštitútu a podporovaním podnikania prostredníctvom podpory mladých inovačných spoločností.

Na vnútroštátnej úrovni budú členské štáty musieť:

- zreformovať vnútroštátne (a regionálne) systémy v oblasti výskumu, vývoja a inovácií na podporu excelentnosti a inteligentnej špecializácie, zlepšiť spoluprácu medzi univerzitami, výskumnými centrami a podnikmi, realizovať spoločné programy a zintenzívniť cezhraničnú spoluprácu v oblastiach, ktoré prinášajú EÚ pridanú hodnotu, a primerane prispôsobiť vnútroštátne postupy financovania s cieľom zabezpečiť šírenie technológií na území EÚ,
- zabezpečiť dostatočný prísun absolventov vedeckých, matematických a inžinierskych odborov a zabezpečiť, aby sa učebné osnovy sústredili na podporovanie kreativity, inovácie a podnikania,
- uprednostňovať investície do vzdelávania, vrátane využívania daňových stimulov a iných finančných nástrojov na podporu súkromných investícií do výskumu a vývoja vo väčšej miere.

Hlavná iniciatíva: „Mládež v pohybe“
Cieľom je zlepšiť výsledky a zvýšiť medzinárodnú atraktivitu vyšších vzdelávacích inštitúcií v Európe a celkovo

kvalitu všetkých úrovní vzdelávania a odbornej prípravy v EÚ, ktoré by spájali vysokú kvalitu a princíp rovnosti, prostredníctvom zvýšenia mobility študentov a účastníkov vzdelávania, a prispieť k zlepšeniu situácie v oblasti zamestnávania mladých ľudí.

SK 14 SK

Na úrovni EÚ sa bude Komisia usilovať o:

- integrovanie a zintenzívnenie programov mobility, univerzitných a výskumných programov v rámci EÚ (ako sú Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus a Marie Curie) a ich prepojenie s vnútroštátnymi programami a zdrojmi,
- posilnenie programu zameraného na modernizáciu vyššieho vzdelávania (učebných osnov, riadenia a financovania) vrátane referenčného porovnávania kvality vzdelávania na univerzitách a výsledkov v oblasti vzdelávania v globálnom kontexte,
- hľadanie spôsobov, ako podporiť podnikanie prostredníctvom programov mobility zameraných na mladých odborníkov,
- podporu uznávania neformálneho a informálneho vzdelávania,
- vytvorenie rámca pre oblasť zamestnanosti mladých ľudí, ktorý bude obsahovať návrh politik zameraných na zníženie miery nezamestnanosti mladých ľudí. V spolupráci s členskými štátmi a sociálnymi partnermi by mal podporovať vstup mladých ľudí na trh práce prostredníctvom učňovskej praxe, odborných stáží alebo iných pracovných skúseností, zahŕňajúc schému („Tvoje prvé pracovné miesto EURES“) zameranú na zvýšenie pracovných príležitostí pre mladých ľudí podporovaním mobility v rámci EÚ.

Na vnútroštátnej úrovni budú členské štáty musieť:

- zabezpečiť efektívne investovanie do systémov vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých úrovniach (od predškolského až po vysokoškolské vzdelávanie),
- zlepšiť výsledky v oblasti vzdelávania, venovať sa každému stupňu vzdelávania (predškolské, základné, stredné, odborné a vysokoškolské vzdelávanie) v rámci integrovaného prístupu zahŕňajúceho kľúčové schopnosti, ktorého cieľom je znížiť predčasné ukončenie školskej dochádzky,
- zlepšiť otvorenosť a primeranosť systémov vzdelávania prostredníctvom vytvárania národných kvalifikačných rámcov a prispôsobovania vzdelávania potrebám pracovného trhu.
- Zlepšovať vstup mladých ľudí na trh práce prostredníctvom integrovaných opatrení zahŕňajúcich okrem iného usmerňovanie, konzultácie a učňovskú prax.

Hlavná iniciatíva: „Digitálny program pre Európu“

Cieľom je zabezpečiť udržateľný hospodársky a sociálny prínos prostredníctvom jednotného digitálneho trhu

založeného na superrýchlom internetovom pripojení a interoperabilných aplikáciách, so širokopásmovým

internetovým pripojením pre všetkých do roku 2013 a prístupom k rýchlejšiemu internetovému pripojeniu (30

Mbps alebo viac) pre všetkých do roku 2020, pričom najmenej 50 % európskych domácností by malo mať

internetové pripojenie s rýchlosťou nad 100 Mbps.

Na úrovni EÚ sa bude Komisia usilovať o:

- vytvorenie stabilného právneho rámca na podporu investícií do otvorenej a

konkurencieschopnej
vysokorýchlostnej internetovej infraštruktúry a do súvisiacich služieb,
- vytvorenie účinnej politiky rádiového frekvenčného spektra,
- uľahčenie využívania štrukturálnych fondov EÚ na dosiahnutie cieľov tohto programu,
- vytvorenie skutočného jednotného trhu v oblasti obsahu a služieb šírených on-line (t. j. európsky trh pre internetové služby EÚ a digitálny obsah, bezpečný a bez hraníc, s vysokou úrovňou dôvery a istoty,
vyrovnaným regulačným rámcom s jasnými režimami v oblasti práv, podpora licencií pre viacero území,
primeraná ochrana a finančné náhrady pre držiteľov práv, aktívna podpora digitalizácie bohatého kultúrneho dedičstva Európy a formovanie globálnej správy internetu,

SK 15 SK

- reformovanie fondov pre výskum a inovácie a zvýšenie podpory v oblasti informačných a komunikačných technológií s cieľom posilniť technologické silné stránky Európy v kľúčových strategických oblastiach
a vytvoriť podmienky pre rozsiahly rast malých a stredných podnikov zameraný na dosiahnutie vedúcich pozícií na rozvíjajúcich sa trhoch a podporovať inováciu v oblasti informačných a komunikačných technológií
v rámci všetkých podnikateľských odvetví,
- podporu internetového pripojenia a jeho používania pre všetkých európskych občanov, najmä prostredníctvom opatrení na podporu digitálnej gramotnosti a prístupnosti.
Na vnútroštátnej úrovni budú členské štáty musieť:
- vypracovať operatívne stratégie v oblasti vysokorýchlostného internetového pripojenia a zamerať sa na verejné financovanie, vrátane štrukturálnych fondov, v oblastiach, ktoré nečerpajú finančné prostriedky zo súkromných investícií v plnom rozsahu,
- vytvoriť právny rámec na koordinovanie verejných prác s cieľom znížiť náklady na budovanie sietí,
- podporovať šírenie a využívanie moderných dostupných služieb šírených on-line (napr. elektronická štátna správa, zdravotnícke služby on-line, inteligentný domov, digitálne zručnosti a bezpečnosť).
Udržateľný rast – podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva,
ktoré efektívnejšie využíva zdroje
Udržateľný rast znamená vytváranie udržateľného a konkurencieschopného hospodárstva efektívne využívajúceho zdroje, využívanie vedúceho postavenia Európy v snahe vyvinúť nové postupy a technológie, vrátane ekologických technológií, urýchľovanie rozvoja inteligentných sietí využívajúcich informačné a komunikačné technológie, využívanie sietí pokrývajúcich celú EÚ a posilňovanie konkurenčných výhod našich podnikov, najmä v oblasti výroby a v rámci našich malých a stredných podnikov, ako aj prostredníctvom podporovania spotrebiteľov v efektívnom využívaní zdrojov. Takýto prístup pomôže EÚ prosperovať vo svete s nízkou úrovňou produkcie uhlíka a obmedzenými zdrojmi a zároveň predchádzať poškodzovaniu životného

prostredia, strate

biodiverzity a neudržateľnému využívaniu zdrojov. Zároveň posilní hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Európa musí konať v týchto oblastiach:

- Konkurencieschopnosť: Európa prosperuje vďaka obchodovaniu, vyváža do celého sveta

a dováža vstupné suroviny aj hotové výrobky. Čelíme veľkému tlaku na vývozné trhy

a rastúcu škálu vstupných surovín, a preto musíme zlepšiť našu konkurencieschopnosť

voči našim hlavným obchodným partnerom pomocou vyššej produktivity.

Budeme musieť

riešiť relatívnu konkurencieschopnosť v rámci eurozóny a v širšom rámci EÚ. EÚ bola

v oblasti ekologických riešení do značnej miery priekopníkom, ale jej náskok ohrozujú

hlavní konkurenti, najmä Čína a Severná Amerika, EÚ by si mala udržať svoju vedúcu

pozíciu na trhu s ekologickými technológiami, ktoré sú prostriedkom na zabezpečenie

efektivity zdrojov v hospodárstve, a zároveň odstraňovať prekážky v kľúčových sieťových

infraštruktúrach a tým zvyšovať konkurencieschopnosť nášho priemyslu.

- Boj proti zmene klímy: Dosiahnutie našich cieľov v oblasti klímy zahŕňa znižovanie emisií

v nadchádzajúcom desaťročí oveľa rýchlejšie ako v uplynulom desaťročí a využívanie

potenciálu nových technológií, napríklad v oblasti zachytávania a sekvestrácie uhlíka,

v plnom rozsahu. Zlepšenie efektívneho využívania zdrojov by výrazne pomohlo obmedziť

emisie, znížiť náklady a podporiť hospodársky rast. Týka sa to všetkých hospodárskych

SK 16 SK

odvetví, nielen tých, ktoré produkujú emisie vo zvýšenej miere. Musíme posilniť aj

odolnosť našich hospodárstiev voči rizikám súvisiacim so zmenou klímy, a zároveň našu

schopnosť predchádzať prírodným katastrofám a reagovať na ne.

- Čistá a účinná energia: Splnenie našich cieľov v oblasti energie by mohlo do roku 2020

znižovať výdavky vynaložené na dovoz ropy a zemného plynu o 60 miliárd EUR. Nie je to

však dôležitá iba z hľadiska finančných úspor, podstatná je naša energetická nezávislosť.

Ďalší pokrok v oblasti integrácie európskeho trhu s energiou by mohol viesť k nárastu

HDP o 0,6 % až 0,8 %. Len samotné splnenie cieľa EÚ čerpať 20 % energie z obnoviteľných zdrojov má potenciál vytvoriť v EÚ viac ako 600 000

pracovných miest.

Keď k tomu prirátame cieľ spočívajúci vo zvýšení energetickej účinnosti o 20 %, ide

o vytvorenie viac ako 1 milióna nových pracovných miest.

Opatrenia v rámci tejto priority si budú vyžadovať plnenie našich záväzkov v oblasti znižovania

emisií spôsobom, ktorý maximalizuje výhody a minimalizuje náklady, čo zahŕňa šírenie

inovatívnych technologických riešení. Okrem toho by sme sa mali zamerať na oddelenie rastu od

využívania energie a vytvoriť hospodárstvo, ktoré bude efektívnejšie využívať zdroje. Európa tým

získa nielen konkurenčnú výhodu, ale aj zníži svoju závislosť od zahraničných zdrojov surovín

a komodít.

Hlavná iniciatíva: „Európa efektívne využívajúca zdroje“

Cieľom je podporovať posun smerom k hospodárstvu efektívne využívajúcemu zdroje s nízkou úrovňou

produkcie uhlíka, ktoré efektívnym spôsobom využívajú všetky zdroje. Cieľom je oddeliť náš hospodársky rast od

využívania zdrojov a energie, znížiť emisie CO₂, zvýšiť konkurencieschopnosť a podporovať vyššiu energetickú

bezpečnosť.

Na úrovni EÚ sa bude Komisia usilovať o:

- mobilizovanie finančných nástrojov EÚ (napr. nástrojov na rozvoj vidieka, štrukturálnych fondov, rámcového

programu výskumu a vývoja, transeurópskych dopravných sietí, Európskej investičnej banky) tvoriacich

súčasť jednotnej stratégie financovania, ktorá spája verejné a súkromné financovanie zo zdrojov na úrovni EÚ

a vnútroštátnej úrovni,

- zlepšenie rámca na využívanie trhovo orientovaných nástrojov (napr. obchodovanie s emisiami, úprava

zdaňovania energie, rámec pre štátnu pomoc, podpora širšieho využívania ekologického verejného

obstarávania),

- predloženie návrhov na modernizovanie a zníženie emisií uhlíka v odvetví dopravy s cieľom prispieť

k zvýšenej konkurencieschopnosti. To je možné dosiahnuť prostredníctvom viacerých opatrení, napr. opatrení

v oblasti infraštruktúry, ako je včasné zavedenie sieťových infraštruktúr v rámci elektrickej mobility,

inteligentné riadenie dopravy, lepšia logistika, snaha o zníženie emisií CO₂ osobných vozidiel a v odvetviach

leteckej a námornej dopravy, vrátane realizovania rozsiahlej európskej iniciatívy v oblasti „ekologických“

vozidiel, ktorá pomôže podporiť nové technológie vrátane elektrických a hybridných vozidiel prostredníctvom

spojenia výskumu, stanovenia spoločných noriem a zabezpečenia nevyhnutnej podpory v oblasti

infraštruktúry,

- urýchlenie realizácie strategických projektov s vysokou európskou pridanou hodnotou na riešenie kritických

prekážok, najmä pokiaľ ide o cezhraničné úseky a intermodálne uzly (mestá, prístavy, logistické platformy),

- dokončenie vnútorného trhu s energiou a realizovanie strategického plánu pre energetické technológie,

prioritou by bolo aj podporovanie využívania energie z obnoviteľných zdrojov v rámci jednotného trhu,

– predloženie iniciatívy zameranej na modernizáciu európskych sietí, vrátane transeurópskych energetických sietí, na úroveň európskej supersiete, „inteligentných sietí“ a najmä prepojenie zdrojov obnoviteľnej energie s týmito sieťami (za podpory štrukturálnych fondov a EIB). To zahŕňa podporu infraštrukturálnych projektov,

SK 17 SK

ktoré majú pre EÚ veľký strategický význam, v pobaltských oblastiach, na Balkáne, v oblastiach

Stredozemného mora a Eurázie,

– prijatie a vykonávanie prepracovaného akčného plánu energetickej účinnosti a podporovanie rozsiahleho programu energetickej účinnosti (podporovaním malých a stredných podnikov ako aj domácností)

prostredníctvom využitia štrukturálnych a ostatných fondov zameraných na využitie nového spôsobu

financovania prostredníctvom existujúcich úspešných modelov inovatívnych režimov financovania; malo by to

prispieť k podpore zmien modelov spotreby a výroby,

– vytvorenie vízie o štrukturálnych a technických zmenách potrebných na prechod k nízkouhlíkovému

hospodárstvu efektívne využívajúcemu zdroje, odolnému voči zmene klímy do roku 2050, ktorý umožní EÚ

dosiahnuť jej ciele v oblasti znižovania emisií a biodiverzity; toto zahŕňa predchádzanie prírodným

katastrofám a reakciu na ne, využitie príspevku politik v oblasti súdržnosti,

poľnohospodárstva, rozvoja

vidieka a námorných politik zameraných na riešenie problematiky zmeny klímy,

predovšetkým

prostredníctvom prispôsobenia opatrení založených na efektívnejšom využívaní zdrojov, ktoré zároveň

prispieje k zlepšeniu globálnej potravinovej bezpečnosti.

Na vnútroštátnej úrovni budú členské štáty musieť:

– postupne prestať poskytovať dotácie na činnosti, ktoré škodia životnému prostrediu, s výnimkou osôb so

sociálnymi potrebami,

– vytvárať trhovo orientované nástroje, ako sú daňové stimuly a verejné obstarávanie, na prispôsobenie metód

výroby a spotreby,

– vyvinúť inteligentné, dokonalejšie a plne prepojené infraštruktúry v oblasti dopravy a energetiky a využívať

informačné a komunikačné technológie v plnej miere.

– zabezpečiť v rámci základnej siete EÚ koordinované vykonávanie projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré

významne prispievajú k efektívnosti celého systému dopravy EÚ,

– zamerať sa na mestský rozmer dopravy, ktorý výrazne prispieva k dopravnému preťaženiu a produkcii emisií,

– využívať reguláciu, normy energetickej hospodárnosti budov a trhovo orientované nástroje ako sú zdaňovanie,

dotácie a verejné obstarávanie, na zníženie energetickej spotreby a využívania zdrojov, ako aj využívať

štrukturálne fondy na investovanie do efektívneho využívania energie vo verejných budovách a do

efektívnejšieho recyklovania,

– podporovať nástroje zamerané na úsporu energie, ktoré by mohli zvýšiť efektívnosť v

energeticky náročných

odvetviach, napríklad nástrojov založených na využívaní informačných a komunikačných technológií.

Hlavná iniciatíva: „Priemyselná politika vo veku globalizácie“

Hospodárska kríza tvrdo zasiahla priemysel a najmä MSP a všetky odvetvia čelia globalizácii a výzve, ako

prispôbiť svoje výrobné procesy a produkty nízkouhlíkovému hospodárstvu. Vplyv týchto výziev sa bude

v jednotlivých odvetviach líšiť a niektoré odvetvia možno budú nútené prijať nové postupy a začať odznova,

zatiaľ čo niektorým odvetviam prinesú tieto výzvy nové podnikateľské možnosti. Komisia bude úzko

spolupracovať so zainteresovanými stranami v rôznych odvetviach (podniky, odborové organizácie, akademickí

pracovníci, mimovládne organizácie, spotrebiteľské organizácie) a vypracuje rámec pre modernú priemyselnú

politiku, ktorého cieľom bude podporovať podnikanie, riadiť priemysel a pomôcť mu prispôbiť sa týmto

výzvam, podporiť konkurencieschopnosť základných odvetví európskeho priemyslu, odvetví výrobného

priemyslu a služieb a pomôcť im chopiť sa príležitostí, ktoré prináša globalizácia a ekologické hospodárstvo.

Rámec sa bude týkať všetkých zložiek (čoraz viac medzinárodného) hodnotového reťazca, od prístupu

k surovinám až po popredajné služby.

Na úrovni EÚ sa bude Komisia usilovať o:

SK 18 SK

- vytvorenie priemyselnej politiky, ktorá vytvorí najlepšie podmienky na udržanie a rozvoj pevnej,

konkurencieschopnej a diverzifikovanej priemyselnej základne v Európe, a ktorá podporí prechod výrobných

odvetví k efektívnejšiemu využívaniu energie a zdrojov,

- vytvorenie horizontálneho prístupu k politike v oblasti priemyslu, ktorý bude spájať rôzne nástroje politik

(napr. „inteligentné“ riadenie, modernizované verejné obstarávanie, pravidlá v oblasti hospodárskej súťaže

a stanovenie noriem),

- zlepšenie podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky, okrem iného aj znižovaním

transakčných nákladov pri podnikateľskej činnosti v rámci Európy, podporovaním vytvárania zoskupení

a zlepšovaním prístupu k financovaniu,

- podporovanie reštrukturalizácie odvetví v ťažkostiach smerom k činnostiam orientovaným do budúcnosti,

okrem iného aj rýchlym presunom znalostí smerom k rozvíjajúcim sa odvetviam a trhom s vysokým rastom,

ako aj podporou prostredníctvom schém štátnej pomoci v EÚ a/alebo Európskeho fondu na prispôsobenie sa

globalizácii,

- podporovanie technológií a výrobných metód, ktoré znižujú využívanie prírodných zdrojov, a zvyšovanie

investícií do zachovania prírodného bohatstva EÚ,

- podporovanie internacionalizácie malých a stredných podnikov,

- zabezpečenie, aby dopravné a logistické siete umožnili priemyselným odvetviam v Únii účinný prístup

k jednotnému trhu ako aj k medzinárodnému trhu,

- vytvorenie účinnej vesmírnej politiky, ktorá poskytne nástroje na riešenie niektorých kľúčových globálnych

výziev a najmä na realizáciu projektov Galileo a GMES,

- zvýšenie konkurencieschopnosti európskeho odvetvia cestovného ruchu,
- prepracovanie nariadení na podporu prechodu priemyselných odvetví a odvetví služieb smerom

k efektívnejšiemu využívaniu zdrojov, vrátane efektívnejšieho recyklovania, zlepšenie spôsobu, akým

prispieva európsky systém stanovovania noriem k vytvoreniu európskych a medzinárodných noriem pre

dlhodobú konkurencieschopnosť európskeho priemyslu. To bude zahŕňať podporu uvádzania na trh

a prijímanie kľúčových podporných technológií,

- obnovenie stratégie EÚ na podporu sociálnej zodpovednosti podnikov, ktorá je kľúčovým prvkom pri

zabezpečovaní dlhodoberej dôvery zamestnancov a spotrebiteľov.

Na vnútroštátnej úrovni budú členské štáty musieť:

- zlepšiť podnikateľské prostredie, najmä pre inovatívne malé a stredné podniky, okrem iného prostredníctvom

verejného obstarávania na podporu inovačných stimulov,

- zlepšiť podmienky presadzovania práv duševného vlastníctva,

- znížiť administratívnu záťaž na podniky a zvýšiť kvalitu právnych predpisov v oblasti podnikania,

- úzko spolupracovať so zainteresovanými stranami v rôznych odvetviach (podniky, odborové organizácie,

akademickí pracovníci, mimovládne organizácie, spotrebiteľské organizácie) s cieľom definovať prekážky

a spoločne analyzovať spôsob, ako zachovať pevnú priemyselnú a vedomostnú základňu a zabezpečiť EÚ

vedúce postavenie v rámci globálneho udržateľného rozvoja.

Inkluzívny rast – hospodárstvo s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré prispieva k hospodárskej,

sociálnej a územnej súdržnosti

Inkluzívny rast zahŕňa posilnenie úlohy občanov prostredníctvom vysokej miery zamestnanosti,

investovania do zručností, boja s chudobou a modernizácie trhov práce, systémov vzdelávania

a sociálnej ochrany s cieľom pomôcť ľuďom predvídať a riadiť zmeny a vytvárať súdržnú

spoločnosť. Zároveň je potrebné, aby sa výhody hospodárskeho rastu šírili do všetkých častí Únie,

aj do jej najvzdialenejších regiónov, a tým posilňovali územnú súdržnosť. Je potrebné zabezpečiť

prístup a možnosti pre všetkých v priebehu ich celého života. Európa musí naplno využívať svoj

SK 19 SK

potenciál pracovných síl, aby mohla čeliť výzvam vyplývajúcim zo starnutia obyvateľstva a rastúcej

globálnej konkurencie. Na zvýšenie účasti pracovnej sily, ktorá prispeje k rastu ako aj sociálnej

súdržnosti, bude potrebné zabezpečiť politiky na podporu rodovej rovnosti. Európa musí konať v týchto oblastiach:

- Zamestnanosť: V dôsledku demografického vývoja dôjde k úbytku našich pracovných síl.

- Zamestnanosť: V dôsledku demografického vývoja dôjde k úbytku našich pracovných síl.

Iba dve tretiny nášho obyvateľstva v produktívnom veku sú v súčasnosti zamestnané,

v porovnaní s viac ako 70 % v USA a Japonsku. Miera zamestnanosti žien a starších pracovníkov je obzvlášť nízka. Kríza tvrdo zasiahla mladých ľudí, miera nezamestnanosti v tejto skupine obyvateľov prekročila 21 %. Hrozí veľké riziko, že ľudia mimo pracovného zaradenia, alebo ľudia so slabou väzbou na pracovný trh, stratia kontakt s trhom práce.

- Zručnosti: Približne 80 miliónov ľudí má nízke alebo základné zručnosti, ale celoživotné vzdelávanie prináša výhody prevažne ľuďom s vyšším vzdelaním. Do roku 2020 bude o 16 miliónov pracovných miest viac vyžadovať vysokú úroveň kvalifikácie, zatiaľ čo dopyt po pracovnej sile s nízkou kvalifikáciou poklesne o 12 miliónov pracovných miest. Dlhší pracovný život si bude zároveň vyžadovať možnosť získavať a rozvíjať nové zručnosti.
- Boj proti chudobe: Pred krízou bolo chudobou ohrozených 80 miliónov ľudí, z toho 19 miliónov detí. 8 % pracujúcich ľudí nezarába dostatočne na to, aby sa dostali nad hranicu chudoby. Obzvlášť ohrození sú nezamestnaní. Opatrenia v rámci tejto priority si budú vyžadovať modernizáciu a posilnenie našich politík v oblasti zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy a tiež systémov sociálnej ochrany zvyšovaním účasti na pracovnom trhu a znižovaním štrukturálnej nezamestnanosti, ako aj zvyšovaním sociálnej zodpovednosti spoločností v rámci podnikateľskej komunity. V tejto súvislosti bude veľmi dôležitý prístup k zariadeniam starostlivosti o deti a iné závislé osoby. Najdôležitejšie bude uplatňovať zásady flexiistoty a umožniť ľuďom, aby získali nové zručnosti potrebné na prispôsobenie sa novým podmienkam a možným zmenám v kariére. Bude potrebné sústrediť sa na boj proti chudobe, sociálnemu vylúčeniu a zmenšeniu rozdielov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti s cieľom zabezpečiť, aby rast priniesol úžitok každému. Rovnako dôležitá bude aj naša schopnosť dosiahnuť cieľ spočívajúci v ďalšom podporovaní zdravého a aktívneho starnúceho obyvateľstva s cieľom vytvoriť podmienky pre sociálnu súdržnosť a vyššiu produktivitu.

Hlavná iniciatíva: „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“
Cieľom programu je vytvoriť podmienky na modernizáciu trhov práce s cieľom zvýšiť úroveň zamestnanosti a zabezpečiť udržateľnosť našich sociálnych modelov. To znamená zlepšiť postavenie občanov prostredníctvom získavania nových zručností, ktoré súčasným a budúcim pracovníkom umožnia prispôbiť

sa novým

podmienkam a potenciálnym kariérnym posunom, znížia nezamestnanosť a zvýšia produktivitu práce.

Na úrovni EÚ sa bude Komisia usilovať o:

- definovanie a realizovanie druhej fázy programu flexiistoty v spolupráci s európskymi sociálnymi partnermi,
 - stanovenie spôsobov lepšieho riadenia hospodárskych prechodov, boj proti nezamestnanosti a zvyšovanie miery zamestnanosti,
 - prispôsobenie legislatívneho rámca vyvíjajúcim sa formám práce (napr. pracovný čas, vysielanie pracovníkov)
- v súlade so zásadami „inteligentnej“ regulácie, ako aj novým rizikám v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci,

SK 20 SK

- uľahčenie a podporu pracovnej mobility v rámci EÚ, lepšie zosúladenie ponuky na trhu práce s dopytom prostredníctvom primeranej finančnej podpory zo štrukturálnych fondov, predovšetkým z Európskeho sociálneho fondu a podporovanie komplexnej politiky regulovanej migrácie za prácou zameranej na budúcnosť, ktorá by flexibilným spôsobom reagovala na priority a potreby trhov práce,
 - posilnenie kapacity sociálnych partnerov a využitie potenciálu sociálneho dialógu v oblasti riešenia problémov na všetkých úrovniach (na úrovni EÚ, vnútroštátnej/regionálnej úrovni, na úrovni odvetví a spoločností) v plnej miere, ako aj podporovanie posilnenej spolupráce medzi inštitúciami trhu práce vrátane verejných služieb členských štátov v oblasti zamestnávania,
 - poskytnutie silného impulzu pre strategický rámec pre spoluprácu v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy zahŕňajúceho všetky zainteresované strany. Malo by to viesť najmä k uplatňovaniu zásad celoživotného vzdelávania (v spolupráci s členskými štátmi, sociálnymi partnermi, odborníkmi), a to aj prostredníctvom flexibilných možností vzdelávania medzi rôznymi odvetviami a úrovňami vzdelávania a odbornej prípravy a prostredníctvom zvyšovania atraktivity odborného vzdelávania a prípravy. Je potrebné osloviť sociálnych partnerov na európskej úrovni s cieľom podporiť ich vlastné iniciatívy v tejto oblasti,
 - zabezpečenie, aby znalosti nevyhnutné na začlenenie sa do ďalšieho vzdelávania a trhu práce boli získané a uznané v rámci všeobecného, odborného, vyššieho vzdelávania ako aj vzdelávania dospelých a vytvorenie spoločného jazykového a operatívneho nástroja v oblasti vzdelávania/odbornej prípravy a práce: Európsky rámec pre zručnosti, znalosti a zamestnanosť (ESCO).
- Na vnútroštátnej úrovni budú členské štáty musieť:
- uplatňovať vnútroštátne postupy vedúce k flexiistote, ktoré schválila Európska Rada, znížiť segmentáciu trhu práce a uľahčiť prechody, ako aj uľahčiť zosúladenie profesionálneho a rodinného života,
 - skúmať a pravidelne monitorovať účinnosť daňových a sociálnych systémov, pričom je potrebné brať mimoriadny ohľad najmä na ľudí s nízkym vzdelaním a zároveň odstrániť prekážky, ktoré odrádzajú ľudí od samostatnej zárobkovej činnosti,
 - podporovať nové spôsoby nastolenia rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom a politiky zamerané

na aktívne starnutie a zvyšovať rodovú rovnosť,

- podporovať a monitorovať účinné uplatňovanie výsledkov sociálneho dialógu,
- výrazne podporovať vykonávanie európskeho rámca pre kvalifikáciu prostredníctvom vytvárania

vnútroštátnych rámcov pre kvalifikáciu,

- zabezpečiť, aby znalosti nevyhnutné na začlenenie sa do ďalšieho vzdelávania a trhu práce boli získané

a uznané v rámci všeobecného, odborného a vyššieho vzdelávania ako aj vzdelávania dospelých, vrátane

neformálneho a informálneho vzdelávania,

- vytvoriť partnerstvá medzi svetom vzdelávania/odbornej prípravy a svetom práce, predovšetkým pomocou

zapojenia sociálnych partnerov do plánovania poskytovania vzdelávania a odbornej prípravy.

Hlavná iniciatíva: „Európska platforma na boj proti chudobe“

Nadväzujúc na súčasný Európsky rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, cieľom tejto iniciatívy je

zabezpečiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, zvyšovať povedomie a uznať základné práva ľudí žijúcich

v chudobe a čeliacich sociálnemu vylúčeniu, umožniť im dôstojný život a aktívnu účasť na živote spoločnosti.

Na úrovni EÚ sa bude Komisia usilovať o:

- premenu otvorenej metódy koordinácie v oblasti sociálneho vylúčenia a sociálnej ochrany na platformu pre

spoluprácu, partnerské hodnotenie a výmenu osvedčených postupov a na nástroj na podporovanie záväzku

verejných a súkromných zúčastnených strán znížiť sociálne vylúčenie a prijať konkrétne opatrenia, a to aj

prostredníctvom cielenej podpory zo štrukturálnych fondov, najmä z Európskeho sociálneho fondu,

- vytvorenie a realizovanie programov na podporu sociálnej inovácie pre najzraniteľnejšie skupiny, najmä

zabezpečením inovatívnych možností vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnania pre znevýhodnené

SK 21 SK

komunity, programov na podporu boja proti diskriminácii (napr. postihnutých ľudí) a vytvorenie nového

programu na začlenenie migrantov, aby mohli naplno využívať svoj potenciál.

- posúdenie primeranosti a udržateľnosti systémov sociálnej ochrany a dôchodkových systémov a stanovenie

spôsobov pre zabezpečenie lepšieho prístupu k systémom zdravotnej starostlivosti.

Na vnútroštátnej úrovni budú členské štáty musieť:

- podporovať zdieľanú kolektívnu a individuálnu zodpovednosť v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu,

- stanoviť a uplatňovať opatrenia zamerané na riešenie osobitných okolností mimoriadne ohrozených skupín

(napr. rodín s jedným rodičom, menšín, Rómov, ľudí s postihnutím a ľudí bez domova),

- využívať svoje systémy sociálneho zabezpečenia a dôchodkové systémy v plnej miere s cieľom poskytnúť

primeranú podporu príjmu a zabezpečiť prístup k zdravotnej starostlivosti.

3. CHÝBAJÚCE SPOJOVACIE ČLÁNKY A PREKÁŽKY

Všetky politiky, nástroje a právne akty EÚ ako aj finančné nástroje by mali byť využité na

dosiahnutie cieľov stratégie. Komisia plánuje posilniť kľúčové politiky a ich nástroje, ako sú

jednotný trh, rozpočet a vonkajší hospodársky program EÚ so zámerom

dosiahnuť ciele stratégie

Európa 2020. Neoddeliteľnou súčasťou stratégie Európa 2020 sú operatívne návrhy, ktoré by mali

v plnej miere zabezpečiť ich využitie na dosiahnutie stratégie.

3.1. Jednotný trh pre 21. storočie

Silnejší, hlbší a rozsiahlejší jednotný trh je nevyhnutný pre rast a vytváranie pracovných miest.

Súčasný vývoj však vykazuje znaky únavy z integrácie a rozčarovania, pokiaľ ide o jednotný trh.

Kríza posilnila sklon k hospodárskemu nacionalizmu. Obozretnosť zo strany Komisie a spoločný

zmysel pre zodpovednosť členských štátov pomohli predísť posunu smerom k dezintegrácii. Je však

potrebný nový impulz – skutočný politický záväzok – ktorý by jednotný trh znovu posilnil

prostredníctvom rýchleho prijatia nižšie uvedených iniciatív. Tento politický záväzok si bude

vyžadovať kombináciu opatrení, ktoré vyplnia medzery v jednotnom trhu.

Podniky a občania neustále čelia prekážkam v oblasti cezhraničných aktivít napriek právnej

existencii jednotného trhu. Uvedomujú si, že siete nie sú dostatočne prepojené a presadzovanie

pravidiel jednotného trhu je nevyvážené. Podniky a občania sa musia často vyrovnávať s 27

rôznymi právnymi systémami v prípade jedinej transakcie. Zatiaľ čo sú naše spoločnosti

každodenne konfrontované s fragmentáciou trhu a rozdielnymi pravidlami, ich konkurenti z Číny,

USA alebo Japonska v plnej miere využívajú výhody, ktoré im poskytujú veľké domáce trhy.

Jednotný trh bol vytvorený pred rozšírením internetu, pred tým, ako sa informačné a komunikačné

technológie stali jednou z hlavných hybných síl rastu a ako sa služby stali tak dominantnou časťou

európskeho hospodárstva. Vytvorenie nových služieb (napr. v oblasti obsahu a médií,

zdravotníctva, inteligentného merania spotreby energie) poukazuje na veľký potenciál, ktorý

Európa využije iba vtedy, ak prekoná fragmentáciu, ktorá v súčasnosti blokuje tok on-line obsahu

a prístup pre spotrebiteľov a podniky.

Na riadenie jednotného trhu tak, aby slúžil na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020, sú potrebné

dobré fungujúce a dobre prepojené trhy, v ktorých bude hospodárska súťaž a prístup spotrebiteľov

stimulovať rast a inováciu. Otvorený trh služieb musí byť vytvorený na základe smernice

o službách, pričom musí zároveň zabezpečovať kvalitu služieb poskytovaných spotrebiteľom.

SK 22 SK

Uplatňovanie smernice o službách v plnej miere by mohlo zvýšiť obchod v

rámci komerčných

služieb o 45 % a zahraničné priame investície o 25 %, a prispieť tak k rastu HDP o 0,5 % až 1,5 %.

Je nevyhnutné zlepšiť prístup malých a stredných podnikov k jednotnému trhu.

Podnikanie sa musí

rozvíjať prostredníctvom konkrétnych iniciatív v rámci politiky, vrátane

zjednodušenia práva

obchodných spoločností (konkurzné konania, štatút súkromnej spoločnosti atď.) a iniciatív

umožňujúcich podnikateľom po skrachovaní podniku opätovne začať podnikáť.

Občania musia mať

právo zúčastňovať sa na jednotnom trhu v plnej miere. To si vyžaduje

posilnenie ich schopnosti

nakupovať tovary a služby aj v zahraničí, najmä prostredníctvom internetu, a ich dôvery k takémuto

nákupu.

Prostredníctvom uplatňovania politiky hospodárskej súťaže Komisia zabezpečí, aby jednotný trh

zostal aj naďalej otvoreným trhom, ktorý zachováva rovnaké príležitosti pre

podniky a bojuje proti

národnému protekcionizmu. Ale politika hospodárskej súťaže prispeje k

dosiahnutiu cieľov

stratégie Európa 2020 oveľa viac. Politika hospodárskej súťaže zabezpečuje,

aby trhy vytvárali

vhodné prostredie pre inováciu, napríklad predchádzaním zneužívaniu patentov a vlastníckych práv.

Predchádzanie zneužívania trhu a uzatvárania dohôd narúšajúcich hospodársku súťaž medzi

podnikmi poskytuje záruky podporujúce inováciu. Politika štátnej pomoci môže takisto aktívne

a pozitívne prispieť k dosiahnutiu cieľov v rámci stratégie Európa 2020, a síce podnecovaním

a podporovaním iniciatív pre inovatívnejšie, účinnejšie a ekologickejšie

technológie a zároveň

uľahčovaním prístupu k investíciám, rizikovému kapitálu a financovaniu výskumu a rozvoja.

Komisia navrhne opatrenia na odstránenie prekážok na jednotnom trhu prostredníctvom:

- posilnenia štruktúr na včasné a správne uplatňovanie opatrení v oblasti jednotného trhu,

vrátane regulácie sietí, smernice o službách, legislatívneho balíka v oblasti finančných

trhov a balíka pre dohľad nad nimi, ich účinného presadzovania a ak nastanú problémy, ich

bezodkladného riešenia,

- presadzovania programu inteligentnej regulácie, vrátane zváženia širšieho využívania

nariadení namiesto smerníc, hodnotenia súčasnej legislatívy ex-post,

monitorovania trhu,

znižovania administratívnej záťaže, odstraňovania daňových prekážok,

zlepšovania

podnikateľského prostredia, najmä pokiaľ ide o malé a stredné podniky, a

podporovania

podnikania,

- prispôsobenia legislatívy na úrovni EÚ a vnútroštátnej legislatívy digitálnemu veku

s cieľom podporiť pohyb obsahu s vysokou mierou dôvery zo strany spotrebiteľov

a spoločností. To si vyžaduje aktualizovanie pravidiel o zodpovednosti,

zárukách,

doručovaní a riešení sporov,

- jednoduchšieho a lacnejšieho uzatvárania zmlúv medzi podnikmi a spotrebiteľmi

a partnermi v iných krajinách EÚ, najmä poskytnutím harmonizovaných riešení pre

spotrebiteľské zmluvy, vzorových zmluvných ustanovení EÚ a pokroku smerom k voliteľnému európskemu zmluvnému právu,

- jednoduchšieho a menej nákladného vymáhania zmlúv a uznávania súdnych rozsudkov

a dokumentov v ostatných krajinách EÚ.

SK 23 SK

3.2. Investovanie do rastu: politika súdržnosti, mobilizovanie rozpočtu EÚ a súkromného

financovania

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť sú piliere stratégie Európa 2020 s cieľom zabezpečiť,

aby celková energia a kapacita bola využitá a zameraná na dosiahnutie priorít v rámci stratégie.

Politika súdržnosti a štrukturálne fondy sú dôležité nielen samy o sebe, ale sú zároveň kľúčovými

nástrojmi na dosiahnutie priorít v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu

v členských štátoch a regiónoch.

Finančná kríza výrazne znížila schopnosť európskych podnikov a vlád financovať investičné

a inovačné projekty. Na splnenie cieľov stratégie Európa 2020 je nevyhnutné vytvoriť regulačné

prostredie, ktoré zaistí účinnosť a zároveň aj bezpečnosť finančných trhov.

Európa musí urobiť

všetko, čo je v jej silách, aby naplno využila svoje finančné prostriedky, využila nové spôsoby

kombinácie súkromných a verejných financií a vo vytváraní inovatívnych nástrojov na financovanie

potrebných investícií, vrátane verejno-súkromných partnerstiev. Európska investičná banka

a Európsky investičný fond môžu prispieť k podpore „rozumného kruhu“, v ktorom je možné so

ziskom financovať inovácie a podnikanie od investícií v počiatočnom štádiu až po uvedenie na

burze, v spolupráci s mnohými verejnými iniciatívami a schémami, ktoré už fungujú na

vnútroštátnej úrovni.

Viacročný finančný rámec EÚ bude taktiež musieť odrážať dlhodobé priority v

oblasti rastu. Po schválení priorit ich plánuje Komisia zahrnúť do svojich návrhov na najbližší viacročný finančný rámec, ktorý by mal byť vypracovaný v budúcom roku. Diskusia by sa nemala zameriavať iba na úroveň financovania, ale aj na spôsob, ako navrhnuť rôzne nástroje financovania, ako sú štrukturálne fondy, fondy na rozvoj poľnohospodárstva a vidieka, rámcový program pre výskum a rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie, aby sme dosiahli ciele v rámci stratégie Európa 2020 tak, aby bol maximalizovaný vplyv, zabezpečená účinnosť a pridaná hodnota EÚ. Bude nevyhnutné nájsť spôsoby zvyšovania vplyvu rozpočtu EÚ, ktorý, hoci nie je veľký, môže v prípade jeho pozorného nasmerovania pôsobiť ako katalyzátor. Komisia navrhne opatrenia zamerané na rozvoj inovatívnych riešení financovania na podporu cieľov v rámci stratégie Európa 2020 prostredníctvom:

- plného využitia možností na zlepšenie účinnosti a efektivity súčasného rozpočtu EÚ prostredníctvom jasnejšieho stanovovania priorít a lepšieho zosúladenia výdavkov EÚ s cieľmi stratégie Európa 2020 v snahe riešiť súčasnú fragmentáciu nástrojov financovania EÚ (napr. výskum, vývoj a inovácie, kľúčové investície do infraštruktúry cezhraničných dopravných a energetických sietí a nízkouhlíkové technológie). V plnej miere by sa tiež mala využiť revízia nariadenia o rozpočtových pravidlách na rozvoj potenciálu inovatívnych finančných nástrojov a zároveň zabezpečenie riadneho finančného hospodárenia,
- vytvorenia nových finančných nástrojov ako reakcie na dosiaľ nenaplnené potreby podnikov, najmä v spolupráci s EIB/EIF a súkromným sektorom. Komisia bude koordinovať iniciatívu s EIB/EIF zameranú na získanie dodatočného kapitálu pre financovanie inovatívnych a rozvíjajúcich sa podnikov, ktorá bude súčasťou blížiaceho sa plánu v oblasti výskumu a inovácií.
- realizovania efektívneho európskeho trhu s rizikovým kapitálom, čím sa uľahčí priamy prístup podnikov na kapitálové trhy a preskúmajú sa podnety pre fondy súkromného trhu,

SK 24 SK

ktoré sprístupnia financovanie začínajúcim spoločnostiam a inovatívnym malým a stredným podnikom.

3.3. Využívanie našich nástrojov vonkajšej politiky

Svetový rast prinesie európskym vývozcom nové možnosti a tiež konkurenčný prístup k dôležitým dovozom. Na podporu európskeho rastu prostredníctvom našej účasti na

otvorených a spravodlivých svetových trhoch je potrebné zapojiť všetky nástroje vonkajšej hospodárskej politiky. Týka sa to vonkajších aspektov našich rôznych vnútorných politík (napr. v oblasti energetiky, dopravy, poľnohospodárstva, výskumu a vývoja), ale platí to predovšetkým pre obchod a koordináciu medzinárodnej makroekonomickej politiky. Otvorená Európa, fungujúca na základe medzinárodného rámca založeného na pravidlách, je najlepší spôsob, ako využiť výhody globalizácie na podporu rastu a zamestnanosti. EÚ sa však musí zároveň účinnejšie presadzovať na svetovom trhu, musí zohrávať vedúcu úlohu pri vytváraní budúceho globálneho ekonomického poriadku prostredníctvom G20 a presadzovať európske záujmy prostredníctvom aktívneho využívania všetkých nástrojov, ktoré máme k dispozícii. Časť rastu, ktorý Európa potrebuje dosiahnuť v najbližšom desaťročí, bude musieť pochádzať z rozvíjajúcich sa hospodárstiev, pretože v nich vzniká stredná vrstva a dovážajú sa tovary a služby, v ktorých má Európska únia komparatívnu výhodu. Ako najväčšie obchodné zoskupenie na svete prosperuje EÚ vďaka tomu, že je otvorená svetu a pozorne sleduje situáciu v ostatných rozvinutých alebo rozvíjajúcich sa hospodárstvách, aby predvídala budúce trendy, alebo sa im prispôbila. Hlavným cieľom by malo byť prostredníctvom WTO a bilaterálnych vzťahov zabezpečiť podnikom v EÚ vrátane MSP lepší prístup na trh a rovnaké východiskové podmienky vo vzťahu k našim vonkajším konkurentom. Okrem toho by sme mali presnejšie zamerať a zefektívniť náš dialóg o regulačnom prostredí, a to najmä v nových oblastiach ako sú zmena klímy a ekologický rast a podľa možnosti rozširovať náš globálny vplyv podporovaním ekvivalencie, vzájomného uznávania a konvergencie v kľúčových otázkach regulácie, ako aj prijímania našich pravidiel a noriem. Stratégie Európa 2020 nezohráva významnú úlohu len v rámci EÚ, ale môže veľa ponúknuť aj kandidátskym krajinám a našim susedským krajinám a môžu prispieť k upevneniu ich vlastných reformných snáh. Rozšírenie oblasti, v ktorej sa uplatňujú pravidlá EÚ, poskytne nové príležitosti pre EÚ a jej susedské krajiny. Okrem toho bude jedným z hlavných cieľov v najbližších rokoch vytvorenie strategických vzťahov s rozvíjajúcimi sa hospodárstvami s cieľom prerokovať otázky spoločného záujmu, podporovať

spoločnú reguláciu a ďalšiu spoluprácu a riešiť bilaterálne otázky. Štruktúry tvoriace základy týchto vzťahov budú musieť byť flexibilné a budú sa musieť riadiť viac politickými než technickými aspektmi.

Komisia vypracuje v roku 2010 európsku obchodnú stratégiu do roku 2020, ktorá bude zahŕňať:

- dôraz na dokončenie prebiehajúcich multilaterálnych a bilaterálnych rokovaní v oblasti

obchodu, najmä tých, ktoré nesú najväčší hospodársky potenciál, ako aj dôraz na lepšie

presadzovanie súčasných dohôd, zameriavajúc sa na necelné prekážky obchodu,

- iniciatívy v oblasti otvorenia obchodu v odvetviach budúcnosti, ako sú „ekologické“

produkty a technológie, produkty a služby špičkových technológií a medzinárodná

štandardizácia najmä v rastových oblastiach,

SK 25 SK

- návrhy strategických dialógov na vysokej úrovni s kľúčovými partnermi s cieľom

prediskutovať strategické otázky siahajúce od prístupu na trh, regulačný rámec, globálnu

nerovnováhu, energetiku a zmenu klímy, prístup k surovinám, až po globálnu chudobu,

vzdelávanie a rozvoj. Bude tiež pracovať na posilnení Transatlantickej hospodárskej rady

s USA, hospodárskeho dialógu na vysokej úrovni s Čínou a prehĺbi vzťahy s Japonskom

a Ruskom,

- Európska komisia predloží v roku 2011 a potom každoročne na jarnom zasadnutí

Európskej rady správu o obchodných a investičných prekážkach, v ktorej stanoví spôsoby,

ako zlepšiť prístup a regulačné prostredie pre podniky v EÚ,

EÚ je globálny hráč a berie svoju medzinárodnú zodpovednosť vážne. S rozvíjajúcimi sa krajinami

rozvíja skutočné partnerstvá zamerané na odstránenie chudoby, podporu rastu a splnenie

rozvojových cieľov tisícročia. Máme mimoriadne blízke vzťahy s Afrikou a v budúcnosti budeme

musieť naďalej investovať do rozvoja tohto blízkeho partnerstva. Tento cieľ sa bude realizovať

v rámci širšieho úsilia o zvýšenie rozvojovej pomoci, zlepšenie účinnosti našich programov pomoci

najmä prostredníctvom účinného rozdelenia práce s členskými štátmi a lepšie zohľadnenie

rozvojových cieľov v rámci ostatných politík Európskej únie.

4. PREKONANIE KRÍZY: PRVÉ KROKY SMEROM K ROKU 2020

Nástroje politík boli v boji proti kríze použité rozhodne a v plnej miere. Fiškálna politika zohrávala

tam, kde to bolo možné, expanzívnu a proticyklickú úlohu, úrokové sadzby boli znížené na historické minimá a finančnému sektoru bola poskytnutá likvidita v unikátnom rozsahu. Vlády poskytovali rozsiahlu podporu bankám, či už prostredníctvom záruk, rekapitalizácie alebo vo forme „očistenia“ súvah od aktív so zníženou hodnotou. Ďalšie odvetvia hospodárstva získali podporu prostredníctvom dočasného a mimoriadneho rámca štátnej pomoci. Všetky tieto opatrenia boli a stále sú oprávnené. Avšak nie je možné využívať ich trvale. Vysoký verejný dlh nie je možné udržiavať donekonečna. Dosahovanie cieľov v rámci stratégie Európa 2020 musí byť založené na dôveryhodnej stratégii na prekonanie krízy, pokiaľ ide o rozpočtovú a menovú politiku, a priamej podpore, ktorú poskytuje vláda hospodárskym odvetviam, najmä finančnému odvetviu. Dôležitá je správna postupnosť týchto krokov na prekonanie krízy. Posilnená koordinácia hospodárskych politík, najmä v rámci eurozóny, by mala zabezpečiť úspešné prekonanie krízy v globálnom meradle.

4.1. Stanovenie dôveryhodnej stratégie na prekonanie krízy

Vzhľadom na pretrvávajúcu neistotu tykajúcu sa budúcnosti hospodárstva a nedostatkov vo finančnom sektore by sa podporné opatrenia mali zrušiť až keď bude možné označiť hospodárske oživenie za samoudržateľné a bude obnovená finančná stabilita⁴. Ukončenie dočasných opatrení súvisiacich s krízou by malo byť koordinované a malo by zároveň zohľadňovať možné negatívne externé vplyvy v rámci členských štátov, ako aj vzťahy medzi rôznymi nástrojmi politík. Je potrebné obnoviť disciplínu, pokiaľ ide o uplatňovanie pravidiel o štátnej pomoci, pričom prvým krokom by malo byť ukončenie dočasného rámca pre štátnu pomoc. Tento koordinovaný prístup by mal vychádzať z týchto zásad:

⁴ Závěry zo zasadania Európskej rady v dňoch 10. a 11. decembra 2009.

SK 26 SK

- ukončenie poskytovania fiškálnych stimulov by sa malo začať ihneď po tom, ako bude mať oživenie pevný základ. Presné načasovanie sa však môže v jednotlivých krajinách líšiť, preto je nevyhnutný vysoký stupeň koordinácie na úrovni EÚ.
- poskytovanie krátkodobej podpory v nezamestnanosti by sa malo začať postupne ukončovať až potom, keď bude možné považovať obrat v raste HDP za trvalý a po typickom oneskorení začne opäť rásť miera zamestnanosti.

- realizovanie programov na podporu odvetví by sa malo ukončiť včas, pretože predstavujú veľké rozpočtové náklady, prevláda názor, že v prevažnej miere dosiahli svoje ciele a tiež preto, že môžu mať vplyv na narušenie hospodárskej súťaže na jednotnom trhu,

- podporovanie prístupu k financovaniu by malo pokračovať až kým nebude jasné, že podmienky v oblasti financovania pre podniky sa vrátili prevažne do normálneho stavu,
- ukončenie poskytovania podpory finančnému sektoru, počnúc programami štátnych záruk, bude závisieť od celkového stavu hospodárstva a najmä od stability finančného systému.

4.2. Reforma finančného systému

Kľúčovou prioritou v krátkodobom horizonte bude vytvorenie pevného, stabilného a zdravého

finančného sektora, ktorý bude schopný financovať reálne hospodárstvo. Bude si to vyžadovať

včasné uplatňovanie záväzkov G20 v plnej miere. Bude potrebné splniť najmä päť cieľov:

- realizovať dohodnuté reformy dohľadu nad finančným sektorom,
- vyplniť regulačné medzery, podporovať transparentnosť, stabilitu a zodpovednosť,

predovšetkým pokiaľ ide o deriváty a trhovú infraštruktúru,

- zavrieť posilňovanie našich pravidiel v oblasti obozretného podnikania, účtovníctva

a ochrany spotrebiteľa prostredníctvom vytvorenia jednotných európskych pravidiel

týkajúcich sa všetkých finančných aktérov a trhov primeraným spôsobom,

- posilniť riadenie finančných inštitúcií s cieľom riešiť nedostatky identifikované počas

finančnej krízy v oblasti identifikovania a riadenia rizík,

- začať presadzovať ambicióznou politiku, ktorá nám umožní predchádzať možným

finančným krízam v budúcnosti a v prípade potreby zvládať možné finančné krízy, a ktorá

sa zároveň bude zaoberať aj primeranými príspevkami zo strany finančného sektora,

s ohľadom na zodpovednosť finančného sektora za súčasnú krízu.

4.3. Presadzovanie inteligentnej rozpočtovej konsolidácie pre dlhodobý rast

Zdravé verejné financie sú rozhodujúce pre vytvorenie podmienok udržateľného rastu

a zamestnanosti, preto potrebujeme komplexnú stratégiu na prekonanie krízy.

Táto stratégia bude

zahŕňať postupné ukončenie poskytovania krátkodobej krízovej podpory a zavedenie strednodobých

až dlhodobých reforiem na podporu udržateľnosti verejných financií a rozšírenie potenciálneho

rastu.

Pakt o stabilite a raste poskytuje správny rámec na realizovanie fiškálnych stratégií na prekonanie

krízy a členské štáty ustanovia tieto stratégie vo svojich programoch stability a

konvergenčných

SK 27 SK

programoch. Vo väčšine krajín by sa fiškálna konsolidácia mala za normálnych okolností začať

v roku 2011. Proces znižovania deficitov pod 3 % HDP by mal byť spravidla ukončený do roku

2013. Vo viacerých krajinách by sa však fáza konsolidácie mala začať skôr ako v roku 2011, a teda

ukončenie poskytovania dočasnej krízovej podpory a fiškálna konsolidácia by sa v týchto prípadoch mali uskutočniť súčasne.

V záujme podpory potenciálu hospodárskeho rastu EÚ a udržateľnosti našich sociálnych modelov si

konsolidácia verejných financií v kontexte Paktu o stabilite a raste vyžaduje stanovenie priorít

a prijatie ťažkých rozhodnutí: koordinácia na úrovni EÚ môže členským štátom pomôcť pri plnení

tejto úlohy a môže pomôcť pri riešení vedľajších účinkov. Okrem toho zohráva významnú úlohu aj

skladba a kvalita vládnych výdavkov: rozpočtové konsolidačné programy by mali uprednostňovať

„položky podporujúce rast“, napríklad vzdelávanie a zručnosti, výskum, vývoj a inovácie a

investície do sietí, napríklad do vysokorýchlostného internetu, prepojenia energetických

a dopravných systémov – teda kľúčové tematické oblasti stratégie Európa 2020.

Dôležitú úlohu zohrávajú aj rozpočtové príjmy a mimoriadnu pozornosť treba venovať kvalite

príjmového/daňového systému. V niektorých prípadoch bude potrebné zvýšiť dane a podľa

možností by to malo byť realizované spoločne s úsilím upraviť tieto daňové systémy tak, aby boli

viac „naklonené rastu“. Napríklad je vhodné predísť zvyšovaniu daňového zaťaženia z práce, ktoré

sa vyskytlo v minulosti a prinieslo vysoké náklady na pracovné miesta. Členské štáty by sa skôr

mali snažiť posunúť daňové zaťaženie z oblasti daní z práce smerom k energii a environmentálnym

daniam, ktoré sú súčasťou „ekologizovania“ daňových systémov.

Fiškálna konsolidácia a dlhodobá finančná udržateľnosť by mali byť sprevádzané dôležitými

štrukturálnymi reformami, najmä v oblasti dôchodkových systémov, systémov zdravotnej

starostlivosti, sociálnej ochrany a vzdelávania. Verejná správa by mala využiť túto situáciu na

zvýšenie efektivity a zlepšenie kvality služieb. Politika verejného obstarávania musí zabezpečiť

najúčinnejšie využívanie verejných fondov a trhy v oblasti verejného obstarávania musia byť

v rámci EÚ otvorené.

4.4. Koordinácia v rámci hospodárskej a menovej únie

Spoločná mena fungovala pre tie členské štáty, ktorých menou je euro, ako ochranný štít pred

turbulenciami výmenného kurzu. Kríza však odhalila aj rozsah vzájomnej závislosti hospodárstiev

v rámci eurozóny, najmä vo finančnej oblasti, pričom význam vedľajších účinkov vzrástol.

Rozdielne modely rastu vedú v niektorých prípadoch k hromadeniu neudržateľných verejných

dlhov, ktoré vytvárajú tlak na jednotnú menu. Kríza tak prehĺbila niektoré výzvy, ktorým čelí

eurozóna, napr. udržateľnosť verejných financií a potenciálneho rastu, ale aj destabilizačná úloha

nerovnováh a rozdiely v konkurencieschopnosti.

Zvládnutie týchto výziev v eurozóne je veľmi dôležité a nevyhnutné, ak chceme zabezpečiť stabilitu

a udržateľný rast, ktorý prispeje k zvyšovaniu miery zamestnanosti. Riešenie týchto výziev si

vyžaduje posilnenú a užšiu koordináciu politík, ako aj:

- rámec pre podrobnejší a rozsiahlejší dohľad nad krajinami v eurozóne: okrem posilňovania

fiškálnej disciplíny, makroekonomických nerovnováh a konkurencieschopnosti by mal byť

neoddeliteľnou súčasťou hospodárskeho dohľadu rozvoj, zameraný najmä na uľahčenie

opatrení založených na politikách.

- rámec na riešenie okamžitých hrozieb v oblasti finančnej stability eurozóny ako takej.

SK 28 SK

- primerané vonkajšie zastupovanie eurozóny s cieľom rozhodne riešiť globálne hospodárske a finančné výzvy.

Komisia vypracuje návrhy na realizovanie týchto myšlienok.

5. DOSAHOVANIE VÝSLEDKOV: POSILNENIE RIADIACEHO RÁMCA

Aby sa transformáciou dosiahli zamýšľané zmeny, bude nutné, aby bola stratégia Európa 2020

sústredenejšia, aby sa vyznačovala jasnými cieľmi a aby v rámci nej existovali transparentné

kritériá na hodnotenie dosahovaného pokroku. Výsledkom toho bude pevný riadiaci rámec, vďaka

ktorému sa nástroje, ktoré sú na jeho účely k dispozícii, poslúžia na zabezpečenie riadnej a účinnej

implementácie.

5.1. Návrh architektúry stratégie Európa 2020

Stratégia by mala vychádzať z tematického prístupu a z cielenejšieho dohľadu nad členskými

štátmi. Takýmto spôsobom by sa využili silné stránky existujúcich nástrojov na koordináciu.

Konkrétne ide o tieto dva prvky:

- tematický prístup, v rámci ktorého by sa pozornosť sústredila na témy uvedené v časti 2 a

predovšetkým na plnenie piatich hlavných cieľov. Hlavným nástrojom by bol

program

Európa 2020 a hlavné iniciatívy tohto programu, čo si bude vyžadovať opatrenia na úrovni

EÚ, ako aj na úrovni členských štátov (pozri časť 2 a prílohy 1 a 2). Tematický prístup je

odrazom Úniového rozmeru a zároveň jasným potvrdením vzájomnej závislosti medzi

hospodárstvami členských štátov. Súčasne umožňuje väčšiu selektívnosť a sústredenie sa

na také iniciatívy, ktoré umožňujú stratégii napredovať a napomáhajú plnenie hlavných

vnútroštátnych cieľov a cieľov EÚ,

- vypracúvanie správ o jednotlivých krajinách. Tieto správy by k dosahovaniu cieľov

stratégie Európa 2020 prispeli tak, že by boli prostriedkom, ktorý by členským štátom

pomáhal pri stanovovaní a vykonávaní vnútroštátnych stratégií na prekonanie krízy,

pri obnovovaní makroekonomickej stability, pri odhaľovaní prekážok, ktoré existujú na

vnútroštátnej úrovni, ako aj pri obnovovaní udržateľného rastu ich hospodárstiev

a verejných financií. Venovali by sa nielen fiškálnej politike, ale aj základným makroekonomickým otázkam, ktoré súvisia s rastom a konkurencieschopnosťou (t. j.

makroekonomickým nerovnováham). Ich úlohou by bolo zabezpečiť, aby sa pri tvorbe

politík a ich vykonávaní uplatňoval integrovaný prístup, ktorý má kľúčový význam pre

podporu rozhodnutí, ktoré budú musieť členské štáty urobiť vzhľadom na obmedzenia v

oblasti verejných financií. Osobitná pozornosť sa bude venovať fungovaniu eurozóny

a vzájomnej závislosti medzi členskými štátmi.

V záujme toho sa budú správy a hodnotenia na účely stratégie Európa 2020 a správy a hodnotenia

na účely Paktu o stabilite a raste realizovať súčasne, aby sa zlúčili prostriedky a zladili ciele, pričom

sa zachová samostatnosť týchto nástrojov a postupov, ako aj celistvosť Paktu. To bude znamenať,

že sa budú v rovnakom čase navrhovať ročné programy stability alebo konvergenčné programy, ako

aj efektívnejšie reformné programy, ktoré budú členské štáty vypracúvať, aby stanovili prostriedky

na podávanie správ o pokroku pri plnení cieľov, ako aj kľúčové štrukturálne reformy na riešenie

prekážok rastu. Oba tieto programy, ktoré by mali obsahovať potrebné krížové odkazy, by sa mali

Komisii a ostatným členským štátom predkladať v poslednom štvrtroku.

Dôležitým príspevkom ku

celkovému hodnoteniu budú správy o makrofinančných rizikách, ktoré by mal pravidelne

SK 29 SK

predkladať Európsky výbor pre systémové riziká. Komisia bude tieto programy vyhodnocovať a podávať správy o pokroku, ktorý sa dosiahol pri ich vykonávaní. Osobitná pozornosť sa bude venovať výzvam, pred ktorými bude stáť hospodárska a menová únia. Takýmto spôsobom bude mať Európska rada všetky informácie, ktoré potrebuje na prijímanie rozhodnutí. Popri analýzach hospodárskej situácie v jednotlivých členských štátoch a stavu na ich trhoch práce, informáciách o ich celkovej rozpočtovej situácii, makrofinančných podmienkach a dosiahnutom pokroku v rámci jednotlivých tematických programov bude mať aj prehľad o celkovom stave hospodárstva EÚ.

Integrované usmernenia
Inštitucionálne bude stratégia Európa 2020 zakotvená v malom počte integrovaných usmernení (v ktorých sa spoja usmernenia pre oblasť zamestnanosti a hlavné smery hospodárskych politík), pričom tieto integrované usmernenia nahradia 24 existujúcich usmernení. Zohľadnia sa v nich rozhodnutia Európskej rady a začlenia sa do nich dohodnuté ciele. Po prijatí stanoviska Európskeho parlamentu k usmerneniam pre oblasť zamestnanosti v zmysle Zmluvy o fungovaní Európskej únie by predtým, ako ich prijme Rada, mali tieto usmernenia získať politickú podporu na júnovom zasadnutí Európskej rady. Po ich prijatí by mali zostať do roku 2014 do značnej miery ustálené, aby sa zabezpečilo, že sa pozornosť upriami na ich vykonávanie.

Politické odporúčania
Politické odporúčania sa budú členským štátom predkladať v kontexte vypracúvania správ o jednotlivých krajinách, ako aj v rámci tematického prístupu stratégie Európa 2020. V rámci dohľadu nad členskými štátmi budú mať formu stanovísk k programom stability resp. konvergenčným programom podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97, ktoré budú sprevádzané odporúčaniami na základe hlavných smerov hospodárskych politík (článok 121 ods. 2). V rámci tematickej časti by sa medziiným predkladali odporúčania pre oblasť zamestnanosti (článok 148) a odporúčania určené jednotlivým členským štátom zamerané na ďalšie vybrané témy (napríklad na podnikateľské prostredie, inovácie, fungovanie jednotného trhu, energetiku alebo zmenu klímy atď.), pričom odporúčania jedného aj druhého typu by sa mohli predkladať (v rozsahu, v akom by mali makroekonomické dosahy) aj ako odporúčania na základe spomínaných

hlavných smerov hospodárskych politík. Takýto systém odporúčaní by okrem iného prispel k zabezpečeniu vzájomnej súdržnosti makroekonomického a fiškálneho rámca a tematických programov. Odporúčania predkladané v rámci dohľadu nad členskými štátmi by boli zamerané na riešenie otázok s významnými makroekonomickými dosahmi alebo dosahmi na verejné financie, zatiaľ čo cieľom odporúčaní predkladaných v rámci tematického prístupu by bolo poskytnúť presnejšie rady zamerané na riešenie výziev v makroekonomickej oblasti a oblasti zamestnanosti. Tieto odporúčania by boli dostatočne podrobné a príslušnému členskému štátu by sa zvyčajne poskytol potrebný čas na prijatie opatrení (napr. dva roky). Členský štát by následne rozhodol, prostredníctvom akých opatrení príslušné odporúčania vykoná. Ak členský štát neprijme v stanovenom časovom rámci primerané opatrenia na riešenie otázok, ktoré boli predmetom odporúčaní Rady, alebo vypracuje politiky, ktoré budú v rozpore s týmito odporúčaniami, Komisia môže dotknutý členský štát napomenúť (článok 121 ods. 4).

5.2. Úlohy jednotlivých aktérov

Je nevyhnutné, aby pri plnení uvedených cieľov spolupracovalo. V čase, keď sú hospodárstva členských štátov prepojené, sa zlepšenie v oblasti rastu a zamestnanosti opäť dostaví, len ak týmto

SK 30 SK

smerom vykročia všetky členské štáty, pri zohľadnení osobitnej situácie, v ktorej sa nachádzajú.

Potrebujeme dosiahnuť väčšiu mieru zodpovednosti. Európska rada by mala na základe návrhov

Komisie poskytnúť všeobecné usmernenie pre túto stratégiu na základe jednej kľúčovej zásady:

jednoznačnej pridanej hodnoty EÚ. V tejto súvislosti má mimoriadny význam Európsky parlament.

Takisto je potrebné prehĺbiť účasť zainteresovaných strán a sociálnych partnerov na úrovni

jednotlivých štátov a regiónov. Náčrt cyklu politiky Európa 2020 a jej časový plán je uvedený v prílohe 3.

Plná zodpovednosť Európskej rady

Na rozdiel od súčasnej situácie, keď je Európska rada posledným článkom v procese rozhodovania

v rámci stratégie, by Európska rada mala stratégiu usmerňovať, keďže je orgánom, ktorý

zabezpečuje integráciu politík a riadi vzájomnú závislosť medzi členskými štátmi a EÚ.

Popri ponechaní si práva na horizontálne sledovanie vykonávania programu

Európa 2020 by sa Európska rada mohla na svojich budúcich zasadnutiach zamerať na osobitné témy (napr. výskum a inovácie, rozvoj zručností a pod.) a poskytovať usmernenia a nevyhnutné impulzy.

Rada ministrov

Rady by v príslušných zloženiach pracovala na vykonávaní programu Európa 2020 a dosahovaní cieľov v oblastiach, za ktoré sú jednotlivé zloženia zodpovedné. Členské štáty budú v rámci hlavných iniciatív vyzvané, aby na pôde Rady v rôznych jej zloženiach zintenzívnili výmenu informácií o osvedčených postupoch.

Európska komisia

Európska komisia bude každoročne monitorovať situáciu na základe súboru ukazovateľov,

prostredníctvom ktorých sa bude zisťovať celkový pokrok pri plnení cieľa spočívajúceho

v dosiahnutí inteligentného, ekologického a inkluzívneho hospodárstva, ktoré bude zabezpečovať

vysokú mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti.

Bude vydávať ročné správy o plnení stratégie Európa 2020, v ktorých sa zameria na pokrok

dosiahnutý pri plnení dohodnutých hlavných cieľov a posudzovať správy o jednotlivých krajinách a

takisto aj programy stability a konvergenčné programy. Komisia bude v rámci tohto procesu

predkladať politické odporúčania alebo napomenutia, ako aj navrhovať rôzne politiky zamerané na

dosiahnutie cieľov stratégie. Bude tiež predkladať osobitné hodnotenie pokroku dosiahnutého v

eurozóne.

Európsky parlament

V rámci stratégie by mal významnú úlohu zohrávať aj Európsky parlament, nielen ako

spoluzákonodarca, ale aj ako hnacia sila procesu mobilizácie občanov a národných parlamentov.

Európsky parlament by napríklad mohol využiť svoje najbližšie stretnutie s parlamentmi členských

štátov, kde by s nimi mohol prediskutovať svoj príspevok ku stratégii Európa 2020 a zaujať

spoločné stanovisko určené na predloženie na jarnom zasadnutí Európskej rady. Vnútroštátne, regionálne a miestne orgány

Na partnerstve by sa mali podieľať všetky vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, v úzkej

spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti a

prispievať tak k vypracovaniu vnútroštátnych reformných programov, ako aj k ich vykonávaniu.

SK 31 **SK**

Prostredníctvom otvorenia permanentného dialógu medzi rôznymi úrovňami

verejnej správy sa priority Únie približujú občanom, čím sa posilňuje zodpovednosť, ktorá je nutná na realizáciu stratégie Európa 2020.

Zainteresované strany a občianska spoločnosť

Do tohto procesu by mali byť užšie zapojené aj Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor

regiónov. Výmena osvedčených postupov, referenčné porovnanie a budovanie sietí, ktoré

podporujú viaceré členské štáty – to všetko sa osvedčilo ako užitočný nástroj na posilňovanie

zodpovednosti a dynamiky v súvislosti s potrebou reformy.

Úspech novej stratégie bude preto bytostne závisieť na tom, do akej miery sa inštitúciám EÚ,

členským štátom a regiónom podarí zrozumiteľne vysvetliť, prečo sú reformy potrebné

a nevyhnutné, ak si chceme udržať našu kvalitu života a ochrániť naše sociálne modely, kde chcú

Európa a členské štáty byť v horizonte do roka 2020, a akým spôsobom by podľa nich mali k

spoločnému úsiliu prispieť občania, podnikateľské subjekty a organizácie, ktoré ich zastupujú.

Komisia na tento účel navrhne spoločný súbor komunikačných nástrojov, pričom zohľadní

špecifiká jednotlivých členských štátov, ako aj ich tradície.

6. ROZHODNUTIA EURÓPSKEJ RADY

Komisia navrhuje, aby Európska rada na svojom zasadnutí na jar 2010:

- vyjadrila súhlas s tematickými prioritami stratégie Európa 2020,
- stanovila päť hlavných cieľov navrhovaných v časti 2 tohto oznámenia (pre oblasť

investícií do výskumu a vývoja, vzdelávania, energetiky/zmeny klímy, miery zamestnanosti a znižovania chudoby), ktoré vymedzujú, aká by mala byť Európa do roka

2020, a aby vyzvala členské štáty na dialóg s Európskou komisiou v záujme pretransformovania týchto cieľov EÚ na národné ciele na účely rozhodovania na júnovom

zasadnutí Európskej rady, pri zohľadnení vnútroštátnej situácie členských štátov a ich

rozdielných východiskových pozícií,

- vyzvala Komisiu na navrhnutie hlavných iniciatív a požiadala Radu (a jej zloženia), aby na

takomto základe prijali rozhodnutia, ktoré sú potrebné na ich vykonanie,

- súhlasila s posilnením koordinácie v oblasti hospodárskej politiky s cieľom podporiť

pozitívne externé vplyvy a napomôcť účinnejšie riešenie výziev, pred ktorými stojí

Európska únia, a aby na tento účel súhlasila s tým, že sa v zmysle návrhov obsiahnutých v

tomto oznámení skombinuje tematické hodnotenie a hodnotenie jednotlivých členských

štátov, pri striktnom dodržaní integrity Paktu, a zároveň aby venovala osobitnú pozornosť

posilňovaníu hospodárskej a menovej únie,

- vyzvala všetky zúčastnené a zainteresované strany (napr. národné a regionálne parlamenty,

regionálne a miestne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a v neposlednom

rade aj občanov Európy), aby prostredníctvom partnerskej spolupráce a prijímaním

opatrení v oblastiach patriacich do ich pôsobnosti napomohli vykonávanie stratégie,

- požiadala Komisiu, aby monitorovala pokrok a každoročne predkladala na jarné zasadnutie

Európskej rady správy, ktoré budú obsahovať prehľad pokroku dosiahnutého v rámci

SK 32 SK

plnenia cieľov vrátane medzinárodného referenčného porovnávania a informácie o stave

vykonávania hlavných iniciatív.

Komisia tiež navrhuje, aby Európska rada na svojich ďalších zasadnutiach:

- po prijatí stanoviska Európskeho parlamentu podporila navrhované integrované

usmernenia, ktoré sú inštitucionálnym základom tejto stratégie,

- po vzájomnom overení uskutočnenom v záujme zabezpečenia súdržnosti potvrdila

vnútroštátne ciele,

- prediskutovala osobitné témy a pritom zhodnotila stav, v ktorom sa Európa nachádza, a

identifikovala prostriedky, ktorými by bolo možné zrýchliť pokrok. Prvá diskusia o výskume a inováciách by mohla prebehnúť na októbrovom zasadnutí, a to na základe

príspevku predloženého Komisiou.

SK 33 SK

PRÍLOHA 1 – EURÓPA 2020 PREHĽAD

HLAVNÉ CIELE

- Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20-64 rokov zo súčasných 69 % na minimálne 75%.

- Dosiahnuť cieľ investovať do výskumu a vývoja 3 % HDP najmä zlepšovaním podmienok pre investície súkromného sektoru do výskumu a vývoja a vytvoriť nový ukazovateľ na sledovanie inovácie.

- Znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 alebo o 30 % v prípade priaznivých podmienok; zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie o 20 % a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %.

- Znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky zo súčasných 15 % na 10 % a zvýšiť podiel obyvateľstva vo veku 30-34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie, z 31 % na minimálne 40 %.

- Znížiť podiel Európanov, ktorí žijú pod hranicou chudoby jednotlivých krajín o 25 %, čo by viedlo k tomu, že 20 miliónov ľudí by sa dostalo nad hranicu chudoby.

INTELIGENTNÝ RAST UDRŽATEĽNÝ RAST INKLUZÍVNY RAST
INOVÁCIE

Hlavná iniciatíva EÚ „Inovácia v Únii“ na

zlepšenie rámcových podmienok a prístupu k financiam na výskum a inovácie, s cieľom posilniť inovačný reťazec a zvýšiť objem investícií v celej únii.

KLÍMA, ENERGETIKA A MOBILITA

Hlavná iniciatíva „Európa efektívne využívajúca zdroje“ na podporu oddelenia hospodárskeho rastu od využívania zdrojov, zvýšenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov, modernizáciu nášho odvetvia dopravy a podporu energetickej účinnosti.

ZAMESTNANIE A ZRUČNOSTI

Hlavná iniciatíva EÚ „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ na modernizovanie trhov práce a posilnenie postavenia ľudí podporovaním rozvíjania ich zručností počas celého ich života s cieľom zvyšovať účasť na trhu práce a lepšie zosúladiť ponuku na trhu práce s dopytom, vrátane pracovnej mobility.

VZDELÁVANIE

Hlavná iniciatíva EÚ „Mládež v pohybe“ na zlepšenie výsledkov vzdelávacích systémov a zvýšenie medzinárodnej atraktívnosti európskeho vyššieho vzdelávania.

DIGITÁLNA SPOLOČNOSŤ

Hlavná iniciatíva EÚ „Digitálny program pre Európu“ na urýchlenie zavedenia vysokorýchlostného internetu a čerpanie výhod, ktoré prináša jednotný digitálny trh pre domácnosti a podniky.

KONKURENCIESCHOPNOSŤ

Hlavná iniciatíva EÚ „Priemyselná politika vo veku globalizácie“ na zlepšenie podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky, a na podporu rozvoja pevnej a udržateľnej priemyselnej základne, ktorá bude konkurencieschopná vo svetovom rozsahu.

BOJ PROTI CHUDOBE

Hlavná iniciatíva EÚ „Európska platforma na boj proti chudobe“ na zabezpečenie sociálnej a územnej súdržnosti, aby všetci mohli využívať výhody plynúce z rastu a zamestnanosti a aby ľudia žijúci v chudobe a sociálnom vylúčení mali možnosť žiť dôstojný život a aktívne sa podieľať na živote

SK 34 SK

PRÍLOHA 2 – ŠTRUKTÚRA STRATÉGIE EURÓPY 2020

Celková

inštitucionálna

štruktúra

Integrované usmernenia určujúce rozsah politických priorít EÚ a hlavných cieľov, ktoré má EÚ dosiahnuť do roku 2020 a ktoré sa majú preniesť do vnútroštátnych cieľov.

Správy o jednotlivých krajinách Tematický prístup

Cieľ: Pomôcť členským štátom určiť a realizovať

stratégie na prekonanie krízy, obnoviť

makroekonomickú stabilitu, zistiť vnútroštátne

prekážky a umožniť ich ekonomikám opäť

dosiahnuť udržateľný rast a verejné financie.

Cieľ: Plniť hlavné ciele schválené na úrovni EÚ

prostredníctvom konkrétnych opatrení na vnútroštátnej

úrovni a úrovni EÚ.

Prístup: Zlepšené hodnotenie hlavných

makroekonomických výziev, ktorým čelia členské

štáty, pri zohľadnení vedľajších účinkov na ďalšie

členské štáty a oblasti politík.

Prístup: Strategická úloha zložení Rady podľa odvetvia pri

monitorovaní a skúmaní pokroku smerom k schváleným

Výsledok cieľom.

Nástroje: Podávanie správ členskými štátmi

prostredníctvom ich programov stability

a konvergenčných programov, nasledované

samosťatnými ale synchronizovanými

odporúčaniami v súvislosti s fiškálnou politikou

v stanoviskách k programom stability

a konvergenčným programom a v súvislosti s

makroekonomickou nerovnováhou a prekážkami

rastu v rámci hlavných smerov hospodárskych

politík (článok 121 ods. 2).

Nástroje: Podávanie správ členskými štátmi

prostredníctvom zjednodušených vnútroštátnych

reformných programov, vrátane informácií o prekážkach

rastu a pokroku smerom k dosiahnutiu cieľov, nasledované

politickým poradenstvom na úrovni EÚ vo forme

odporúčaní v rámci hlavných smerov hospodárskych

politík (článok 121 ods. 2) a usmernení pre zamestnanosť

(článok 148).

SK 35 SK

PRÍLOHA 3 – NÁVRH HARMONOGRAMU NA ROKY 2010 – 2012

2010

Európska komisia

Návrhy celkového prístupu v rámci stratégie EURÓPA 2020

Jarné zasadnutie Európskej rady

Schválenie celkového prístupu a výber hlavných cieľov EÚ

Európska komisia

Návrhy integrovaných usmernení v rámci stratégie EURÓPA 2020

Európsky parlament

Diskusia o stratégii a stanovisko k integrovaným usmerneniam

Rada ministrov

Podrobnejšie stanovenie kľúčových parametrov (ciele EÚ/členských štátov, hlavné iniciatívy a integrované usmernenia)

Júnové zasadnutie Európskej rady

Schválenie stratégie EURÓPA 2020, potvrdenie cieľov EÚ a jednotlivých členských

štátov
a schválenie integrovaných usmernení
Európska komisia
Operatívne usmernenia pre ďalšie kroky v rámci stratégie EURÓPA 2020
Jesenné zasadnutie Európskej rady
Dôkladná diskusia o vybraných tematických otázkach (napr. výskum a vývoj a inovácie)
Členské štáty
Programy stability a konvergenčné programy a vnútroštátne reformné programy

2011

Európska komisia
Výročná správa pre jarné zasadnutie Európskej rady, stanoviská k programom stability a konvergenčným programom a návrhy odporúčaní
Rada ministrov
Preskúmanie návrhov odporúčaní Komisie, ECOFIN k Paktu o stabilite a raste
Európsky parlament
Rozprava v pléne a prijatie rezolúcie
Jarné zasadnutie Európskej rady
Posúdenie pokroku a strategických zámerov
Členské štáty, Európska komisia, Rada
Opatrenia nadväzujúce na odporúčania, realizácia reforiem a podávanie správ

2012

Rovnaký postup s osobitným zameraním na monitorovanie pokroku